

Činnost vyššího samosprávného celku při řešení migrace velkého rozsahu

Ondřej Blumenstein

Bakalářská práce
2023

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav krizového řízení

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Ondřej Blumenstein**
Osobní číslo: **L20549**
Studijní program: **B1022A020002 Management rizik**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Činnost vyššího samosprávného celku při řešení migrace velkého rozsahu**

Zásady pro vypracování

1. Zpracujte průzkum literárních pramenů a zpracujte teoretické poznatky týkající se činnosti vyššího samosprávného celku při řešení migrace velkého rozsahu.
2. Analyzujte a zhodnoťte postup veřejné správy při řešení opatření souvisejících s migrací na území Zlínského kraje.
3. Navrhněte a formulujte doporučení pro možné zlepšení postupu veřejné správy.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. BŘICHÁČEK, Tomáš. *Unie ve víru migrační krize*. Praha: Institut Václava Klause, 2016. ISBN 978-80-7542-023-7.
2. LOCHMANNOVÁ, Alena. *Veřejná správa*. Praha: Computer Media, 2017. ISBN 978-80-7402-295-1.
3. UHEREK, Zdeněk. HONUSKOVÁ, Věra. OŠŤÁDALOVÁ, Šárka. GÜNTER, Vladislav. *Migrace – Historie a současnost*. Nakladatelství: Občanské sdružení PANT, 2016. ISBN: 978-80-9059-429-6.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Robert Pekaj**
Ústav krizového řízení

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2022**

Termín odevzdání bakalářské práce: **5. května 2023**

L.S.

---

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

Ing. et Ing. Jiří Konečný, Ph.D.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2022

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 5.5.2023

Jméno a příjmení studenta: Ondřej Blumenstein

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou migrace. Hlavním cílem této práce bylo analyzovat postup Zlínského kraje při řešení migrace velkého rozsahu. V první části tato práce seznamuje čtenáře s teoretickými poznatky týkajícími se typologie, dopadů, historie migrace v českých zemích, ale také postoje České republiky k migraci a v neposlední řadě také s orgány veřejné správy. V praktické části se práce již konkrétně věnuje činnosti veřejné správy, zejména pak analýze postupu Zlínského kraje při řešení ukrajinské uprchlické krize. Vyhodnocení proběhlo na základě dotazníkových šetření a polostrukturovaného rozhovoru. Zjištěné skutečnosti ukazují, že Zlínský kraj na tuto migrační vlnu velkého rozsahu dokázal pružně reagovat. V závěru práce jsou navržena doporučení, která by při případné další migrační krizi mohla zefektivnit činnost Zlínského kraje.

Klíčová slova: migrace, uprchlík, integrace, veřejná správa, vyšší samosprávný celek

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with the issue of migration. The main aim of this thesis was to analyse the process of the Zlín Region in dealing with large-scale migration. In the first part, this thesis introduces the reader to the theoretical knowledge concerning the typology, impacts, history of migration in the Czech lands, as well as the attitude of the Czech Republic towards migration and, last but not least, the public administration bodies. In the practical part of the thesis, the thesis focuses specifically on the activities of the public administration, in particular the analysis of the Zlín Region's approach to the Ukrainian refugee crisis. The evaluation was based on questionnaire surveys and semi-structured interviews. The findings show that the Zlín Region was able to respond flexibly to this large-scale migration wave. The paper concludes by proposing recommendations that could make the Zlín Region more efficient in the event of another migration crisis.

Keywords: migration, refugee, integration, public administration, higher self-governing unit

Děkuji svému vedoucímu bakalářské práce Ing. Robertu Pekajovi za jeho odborné vedení cenné rady, připomínky a především čas, který mi věnoval při zpracování této práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 MIGRACE	11
1.1 TYPOLOGIE MIGRACE	11
1.1.1 Dobrovolná a nedobrovolná migrace	12
1.1.2 Legální a nelegální migrace	13
1.2 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ MIGRACI	13
1.3 DOPADY MIGRACE.....	14
1.4 HISTORIE MIGRACE.....	16
1.4.1 Migrace v českých zemích do roku 1918.....	16
1.4.2 Migrace v Československu mezi lety 1918 - 1945	17
1.4.3 Migrace v Československu po 2. světové válce.....	17
1.4.4 Migrace po roce 1989.....	18
1.5 POSTOJ ČESKÉ REPUBLIKY K MIGRACI	18
1.5.1 Strategie migrační politiky České republiky.....	18
1.5.2 Integrace cizinců v České republice.....	19
1.5.3 Legislativa migrace v České republice.....	21
2 VEŘEJNÁ SPRÁVA V ČESKÉ REPUBLICE	23
2.1 STÁTNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY	23
2.1.1 Orgány státní správy v oblasti migrace	24
2.2 SAMOSPRÁVA.....	26
2.2.1 Obce jako základní územní samosprávné celky.....	26
2.2.2 Kraje jako vyšší samosprávné celky	27
2.2.3 Orgány krizového řízení kraje.....	28
II PRAKTICKÁ ČÁST	30
3 CÍLE PRÁCE A POUŽITÉ METODY	31
4 POPIS ZKOUMANÉHO ÚZEMÍ – ZLÍNSKÝ KRAJ	32
4.1 MĚSTO ZLÍN.....	32
4.2 SÍDLO ZLÍNSKÉHO KRAJE – BAŤŮV MRAKODRAP	32
5 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU	34
5.1 POČET UKRAJINSKÝCH UPRCHLÍKŮ V ZEMÍCH EU	34
5.2 POČET UKRAJINSKÝCH UPRCHLÍKŮ S PŘIDĚLENOU DOČASNOU OCHRANOU DLE KRAJŮ ČR.....	35
5.3 POČET UKRAJINSKÝCH UPRCHLÍKŮ DLE POHLAVÍ A VĚKU VE ZLÍNSKÉM KRAJI.....	35
6 POSTUP VEŘEJNÉ SPRÁVY PŘI ŘEŠENÍ UKRAJINSKÉ UPRCHLICKÉ KRIZE	37

6.1	KRAJSKÁ ASISTENČNÍ CENTRA NA POMOC UKRAJINĚ (KACPU).....	37
6.1.1	Krajské asistenční centrum na pomoc Ukrajině ve Zlínském kraji.....	37
6.2	VYHLÁŠENÍ NOUZOVÉHO STAVU	39
6.3	ZÁKONY LEX UKRAJINA	40
6.4	ČINNOST ORGÁNŮ ZLÍNSKÉHO KRAJE PŘI ŘEŠENÍ UKRAJINSKÉ UPRCHLICKÉ KRIZE.....	41
7	ANALÝZA ČINNOSTI ZLÍNSKÉHO KRAJE PŘI ŘEŠENÍ MIGRACE VELKÉHO ROZSAHU	42
7.1	ROZHOVOR.....	42
7.2	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ URČENÉ UBYTOVATELŮM UKRAJINSKÝCH UPRCHLÍKŮ.....	43
7.3	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ URČENÉ UKRAJINSKÝM UPRCHLÍKŮM	52
8	DISKUZE A NAVRHOVANÁ DOPORUČENÍ	61
	ZÁVĚR	64
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	65
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	70
	SEZNAM OBRÁZKŮ	71
	SEZNAM TABULEK.....	72
	SEZNAM PŘÍLOH.....	73

ÚVOD

Nestabilní politická situace, válečné konflikty, přírodní katastrofy, to je jen malý výčet důvodů, proč si někteří lidé hledají ke svému životu bezpečnější místo. Kvůli neustálému nárůstu těchto situací je dnes migrace velmi aktuálním tématem, které ovlivňuje celou společnost. Otázkou však zůstává, jakým způsobem ji ovlivňuje. Rostoucí trend migrace s sebou nese celou řadu výzev, ale také problémů, a to nejen pro stát, do kterého tito lidé přicházejí, ale také pro stát, ze kterého odešli.

Fenomén migrace řeší jak světové velmoci, tak i menší státy jako je Česká republika. Tématem této práce je způsob, jakým veřejná správa řeší migraci a její vypořádání se s touto problematikou. Konkrétně se zaměřuje na migraci velkého rozsahu, která byla způsobena masivním přílivem ukrajinských uprchlíků, a to v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině. V rámci České republiky se jedná o jednu z největších migračních vln, které musela v novodobé historii čelit.

Ukrajinskou uprchlickou krizi bylo potřebné řídit kvůli velkému náporu uprchlíků především v prvních měsících konfliktu. V reakci na tuto neočekávanou situaci byly do řešení přijímány velké množství uprchlíků, mimo státní orgány veřejné správy, zapojeny také územní samosprávné celky, jako jsou kraje a obce.

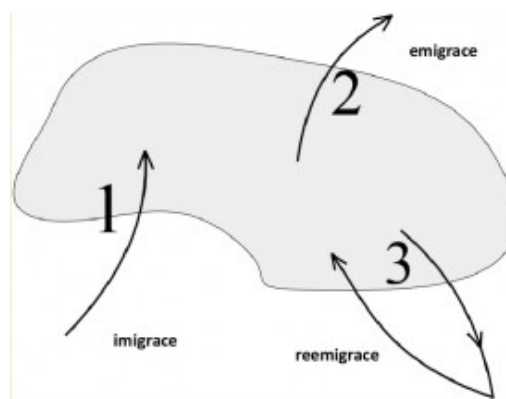
Jaký postup při řešení této krize Česká republika zvolila? Jaké povinnosti byly krajům a obcím v souvislosti s touto krizí uděleny? Jak se s touto novou situací vypořádal Zlínský kraj? I zodpovězení těchto otázek bude cílem této práce. V rámci této problematiky bude uskutečněn rozhovor s odborníkem, který byl jednou z ústředních postav zabezpečující chod krajského asistenčního centra na pomoc Ukrajině ve Zlínském kraji. Na základě dotazníkového šetření bude také zkoumán přístup Zlínského kraje při řešení ubytovacích kapacit, ale také při samotném přijímacím procesu ukrajinských uprchlíků. Výsledky mého dotazníkového šetření budou předány hejtmanství Zlínského kraje současně s navrženými opatřeními, která by mohla vést ke zdokonalení stávajícího systému nebo také jako podnět k plánování opatření v budoucnu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 MIGRACE

Pojem migrace nemá v mezinárodním právu vymezenou určitou definici. Obecně lze migraci chápat jako krátkodobý, dlouhodobý či trvalý přesun lidí mimo místo trvalého pobytu, a to jak v rámci vnitrozemí, tak napříč jednotlivými zeměmi. (iom.int, © 2023) Důvody migrace jsou u jednotlivých lidí rozdílné a mohou být způsobeny pozitivními představami o lepším životě, ale také negativními událostmi, díky kterým jsou lidé často nuceni se přemístit. Migrace má za následek mnoho rozličných dopadů, které mají často výrazný vliv nejen na místo, ze kterého migrant odešel, ale i na místo do kterého přichází. (Uherek et al., 2016).

V oblasti migrace rozlišujeme pojmy, které jsou pro podstatu určení daného směru migrace klíčové. Jsou jimi především pojmy emigrace a imigrace. Zatímco emigrace označuje vystěhovalectví, tedy soustavný pohyb ze země původu do jiné země, imigrace neboli přistěhovalectví naopak pro určitou zemi znamená závazek přijmout člověka, jehož původ a kulturní zvyklosti jsou odlišné. V úvahu však připadá také možnost, že se emigrant po určitém čase vrátí zpět do země původu, takový jev se nazývá reemigrace. (Porsche, 2019)

Obrázek 1 Schéma migračních směrů
(sborovna.cz, © 2008 - 2023)

1.1 Typologie migrace

Migraci lze rozlišovat dle různých hledisek. Prvním způsobem, jak lze migraci typologicky rozlišovat je podle toho, zda probíhá uvnitř země – vnitrozemní migrace, nebo zda je uskutečňována mezi jednotlivými státy – mezinárodní migrace. (Porsche, 2019)

Obecně lze rozlišovat migraci například také podle počtu migrujících osob, a to jako migraci individuální, kdy se pro migraci rozhodne jednatlivec či malá skupina lidí, nebo

masovou, která je naopak charakteristická velkým množstvím migrujících osob. Masová migrace je často způsobena přírodními katastrofami či válečnými konflikty. (Pavlík, 2016)

Jedním ze základních aspektů je rozlišení migrace také podle toho, zda se jedná o migraci dobrovolnou nebo o migraci nucenou (Porsche, 2019). V neposlední řadě lze migraci dělit také na legální a nelegální. Je důležité si však uvědomit, že každý stát může mít problematiku řešení legální a nelegální migrace nastavenou jiným způsobem. (mvcr.cz, © 2023)

1.1.1 Dobrovolná a nedobrovolná migrace

V případě dobrovolné a nucené migrace je člověk, který odchází z jednoho místa na druhé, vždy označován jinak. V případě, že člověk odejde ze své rodné země dobrovolně, je označován jako migrant. Naopak v případě, kdy člověk opouští své bydliště pod nátlakem, je označován za uprchlíka. (Brožová, 2022)

Uprchlík je také na rozdíl od migranta popsán v legislativě, konkrétně pak v Ženevské úmluvě z roku 1951. Zde je uprchlík označován jako „*osoba, jež se nachází mimo svou vlast a má oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů, je neschopna přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám, odmítá ochranu své vlasti; totéž platí pro osobu bez státní příslušnosti nacházející se mimo zemi svého dosavadního pobytu následkem shora zmíněných událostí, a která vzhledem ke shora uvedeným obavám se tam nechce nebo nemůže vrátit*“. (Sdělení č. 208/1993 Sb.)

- **Dobrovolná migrace**

Dobrovolná migrace se odkazuje na proces, kdy se člověk rozhodne opustit svůj domov dobrovolně bez zásahu vyšší moci. Takovým typem migrace se má na mysli například stěhování za vzdálenými rodinnými příslušníky, migrace, která u člověka vzbuzuje dojem lepšího života, ale také migrace, která je spojena se studiem či prací v jiné zemi. (Porsche, 2019)

- **Nedobrovolná migrace**

Negativním typem migrace je migrace nedobrovolná. Tato migrace je charakterizována přesunem lidí z jednoho místa na druhé, a to bez jejich svobodného rozhodnutí. Lidé jsou často nuceni utéct z místa svého bydliště, protože je ohrožena jejich osobní bezpečnost.

Mezi faktory, které jsou pro vznik nedobrovolné migrace typické, patří například válečný konflikt či přírodní katastrofy. (Porsche, 2019)

1.1.2 Legální a nelegální migrace

Migraci lze typologicky rozlišit také dle legality na migraci legální a nelegální. Někteří autoři však tuhle typologii vnímají jako nepřesnou a využívají ve stejné souvislosti pojem regulérní a neregulérní migrace. Tento fakt je daný zejména hlubším významem slova „nelegální“, který evokuje ke spojení s kriminalitou či nepřátelstvím. Je zřejmé, že v mnoha případech nelegální migrace s kriminalitou souvisí, na druhou stranu se lze často setkat se situacemi, které vznikly důsledkem nepozornosti či nevědomosti a nemají s kriminalitou nic společného. Typickým příkladem takové situace může být překročení státních hranic bez platného víza či překročení povolené doby pobytu. (Uherek et al., 2016)

- **Legální migrace**

V České republice (ČR) se za legální migraci považuje regulované, státem kontrolované přistěhovalectví, které má podobu přechodného pobytu nad 90 dnů. Účelem takového pobytu je zpravidla pracovní migrace, studium či sloučení rodiny. Regulace legální migrace je uskutečňována udělováním víz a pobytových oprávnění. Pod problematiku legální migrace spadá také trvalý pobyt cizinců. (mvcr.cz, © 2023)

- **Nelegální migrace**

Za nelegální migraci v rámci ČR lze považovat neoprávněný vstup na území ČR, zároveň však také neoprávněné opuštění či neoprávněný pobyt na území našeho státu. Řešení problematiky nelegální migrace je jedna z hlavních strategií ČR, díky níž má být zaručena vnitřní stabilita a bezpečnost v zemi. (mvcr.cz, © 2023)

1.2 Faktory ovlivňující migraci

V rámci migrace se lze často setkat s tzv. pull – push teorií, která popisuje faktory migrace, jež ovlivňují rozhodnutí každého jedince nebo skupiny. Tyto faktory jsou diametrálně odlišné a mají odpovědět na otázku, proč lidé migrují. (Uherek et al., 2016) Pull faktory lze obecně definovat jako faktory tahu, určující přitažlivost k danému území. Opakem pull faktorů jsou tzv. push faktory neboli faktory tlaku, které naopak lidi z daného území vytlačí. Při rozhodování o migraci však tyto faktory zpravidla působí zároveň. (Pavlík, 2016)

Tabulka 1: Pull a push faktory migrace (Vlastní zpracování dle bbc.co.uk, © 2023)

PULL FAKTORY MIGRACE	PUSH FAKTORY MIGRACE
Politická stabilita	Válečný konflikt
Úrodná půda	Neúrodná půda
Příjemné klima	Přírodní katastrofy
Široká nabídka zaměstnání	Nedostatek pracovních příležitostí
Nízká kriminalita	Vysoká kriminalita
Dobrá kvalita poskytovaných služeb	Špatná úroveň služeb

1.3 Dopady migrace

Migrace s sebou přináší řadu příležitostí, ale také hrozeb, které v konečném důsledku ovlivňují jak stát, do kterého člověk přichází, tak i stát, ze kterého odešel. Tyto dopady mohou mít pozitivní, ale v některých případech i negativní charakter. Právě na základě těchto dopadů pak společnost vyhraňuje svůj názor na migraci. (Uherek et al., 2016)

1.3.1 Negativní dopady migrace

Z průzkumu (prosinec 2022), který provádělo Centrum pro výzkum veřejného mínění v ČR je patrné, že většina občanů vnímá migraci jako bezpečnostní hrozbu. Konkrétně 41 % obyvatel ČR vnímá migraci jako velkou bezpečnostní hrozbu a 49 % jako malou bezpečnostní hrozbu. Pouhých 9 % občanů nevnímá migraci jako hrozbu. 1 % dotazovaných se k problematice vyjádřilo neutrálně. (cvvm.soc.cas.cz, © 2022)

Tato skutečnost je z velké části ovlivněna právě těmi negativními událostmi, které v minulých letech postihly řadu evropských států a byly často s migrací spojovány. Jednalo se především o teroristické útoky, které si vyžádaly stovky obětí a další nespočet zraněných osob. Dále se pak jednalo také o sexuální útoky na ženy i děti a další přestupky, které migraci představují ve špatném světle. Je však důležité zmínit, že většina těchto útoků byla spáchána s odkazem na islámský stát. (Břicháček, 2016)

Dalším negativním dopadem migrace je, zejména pro rozvojové země, tzv. odliv mozků. Pod tímto pojmem se má na mysli odchod lidí, kteří by pro danou zemi mohli v budoucnu znamenat zlepšení její prosperity. Země emigrací těchto lidí ztrácí finance, které vložila

do jejich studia, ale také příjmy, které by tito lidé odváděli do státního rozpočtu. Odliv mozků však může být v případě reemigrace těchto lidí zpět do země původu výhodou, protože získají nové vědomosti a poznatky, které mohou v dané zemi následně využít a aplikovat. Takový proces je potom označován jako cirkulace mozků. (Porsche, 2019)

Negativním dopadem na hostitelské země je také vliv migrace na služby, které jsou pod její tíhou výrazně zatěžovány. Typickým příkladem je zátěž sociálních služeb a především pak tlak na kapacitu sociálního bydlení. Migranti mají často větší rodiny a zároveň nedostatečné množství financí, které by jim na začátku nového života umožnily pořízení vlastní nemovitosti. Proto se tak migranti často stávají žadateli o sociální bydlení, což má za následek nemožnost poskytnutí sociálního bydlení některým domorodým obyvatelům. Problematiku zatěžování služeb lze sledovat také ve školství a to nejen v rámci kapacitních problémů. V případě, že děti uprchlíků neznají místní jazyk, je potřebné, aby se jim učitelé více věnovali, což má za následek neplnohodnotnou výuku místních žáků. (Collier, 2017)

1.3.2 Pozitivní dopady migrace

Migrace má také řadu pozitivních aspektů, o kterých se však příliš ve společnosti nemluví. Je to dáno především nastavením médií, které často mají tendenci udržet si pozornost čtenářů či diváků a na základě toho informují pouze o těch negativních zprávách. (Jurečková, 2020)

Mezi pozitivní dopady migrace lze zařadit především dopady ekonomické, a to jak pro hostitelské země, tak v některých případech také pro země emigrační. Situace v každém státě je odlišná. Zatímco pro některé státy může být pozitivním dopadem přijímání migrantů za účelem získání potřebné pracovní síly, která bude mít velký vliv na hospodářský růst daného státu, pro jiné státy, kde je naopak vysoká míra nezaměstnanosti, může emigrace jejich občanů přispět ke stabilizaci pracovního trhu. (Walizada, 2022)

Pozitivním ekonomickým dopadem migrace na země původu je také tzv. remitence neboli zasílání finančních prostředků zpět do země původu. Jedná se především o situaci, kdy migranti posílají část svých získaných finančních prostředků rodinným příslušníkům, kteří je pak mohou libovolně využít například na podnikání. V některých rozvojových zemích, jako je například Thajsko či Filipíny, remitence tvoří neodmyslitelnou část HDP. (Svoboda, 2021)

Přijímání migrantů nebo uprchlíků může mít pozitivní vliv také na nízkou porodnost, která má v konečném důsledku vliv na stárnutí populace. Je však nepravděpodobné, že migrace dokáže tento negativní trend zvrátit, dokáže ho však výrazně zpomalit a zmírnit. (Porsche, 2019)

1.4 Historie Migrace

Historie migrace sahá až do počátku existence člověka. První lidé migrovali především kvůli hledání potravy, ale také v rámci průzkumu území v bitvě poražených nepřátel. Díky tomu se lidé dostali daleko od místa svého původu a postupně kolonizovali území na celém světě. (Cohen, 2019)

1.4.1 Migrace v českých zemích do roku 1918

Ačkoliv z dlouhodobého historického hlediska byly české země až do počátku 19. století považovány za imigrační oblast, ne vždy tomu tak bylo. Obyvatelé českých zemí byli také často nuceni opustit své domovy, a to především kvůli válečným konfliktům, které se na území českých zemí odehrávaly. I proto je podstatné zabývat se historií migrace a zamyslet se nad provázaností s aktuálním děním. (Drbohlav, 2011)

První zmínky o osidlování území nynější České republiky pocházejí již z 6. století, kdy se zde v rámci tzv. stěhování národů usadilo Slovanské obyvatelstvo. Dalším historicky významným milníkem, z hlediska migrace, bylo 13. století, ve kterém probíhala velká německá kolonizace. Tato kolonizace měla za následek vytváření enkláv německými obyvateli nejen na území českých zemí, ale také například v Polsku či v Pobaltí. V souvislosti s touto kolonizací pak často vznikaly regiony, ve kterých se mluvilo dvěma jazyky, z nichž jeden byl vždy německý. Tato situace také negativně ovlivnila postoj českého obyvatelstva na přistěhovalectví, a to především z důvodu konkurenčního a také z domněnek hrozícího nebezpečí (Scheu a Aslan, 2011). Velká německá kolonizace byla mimo jiné také velmi úzce spjata s těžbou surovin a rozvojem řemesel, a to především na Kutnohorsku či Jihlavsku. (Uherek et al., 2016)

Jak již bylo zmíněno, v průřezu staletími se české země krátkodobě stávaly také zeměmi emigračními. A to především v první polovině 15. století, kdy na českém území probíhaly husitské války, ale také o dvě století později mezi lety 1618 – 1648, kdy na českém území probíhala Třicetiletá válka (Drbohlav, 2011). V důsledku bojů, které v rámci třicetileté války probíhaly, opustila české země až třetina obyvatel, kteří měli strach z rekatolizace

a ze změn mocenských poměrů. Většina obyvatel však našla azyl v blízkém pohraničí, zejména v německých městech, z nichž mezi nejznámější lze zařadit Drážďany, Bad Schandau či městečko Pirna. (Uherek et al., 2016)

Na přelomu 19. a 20. století se lze setkat s masovou emigrací českých občanů do zahraničí převážně pak do USA. Tyto cesty byly uskutečněny převážně z důvodu zajištění lepších životních podmínek. Lidé se pro tuto cestu rozhodovali také na základě vyprávění vystěhovaleckých agentů, kteří občanům slibovali nemožné. Do roku 1914 emigrovalo do USA až 400 000 občanů. V roce 1914 začala 1. světová válka, která emigraci obyvatel ještě umocnila. (Scheu a Aslan, 2011)

1.4.2 Migrace v Československu mezi lety 1918 - 1945

Po skončení 1. světové války v roce 1918, kdy vznikla samostatná Československá republika (ČSR), míra emigrace do zahraničí částečně ustala. Tato skutečnost však byla způsobena mimo jiné také tím, že v USA bylo ve dvacátých letech přistěhovalectví omezeno. Vláda ČSR se však také všemožnými opatřeními snažila emigraci ze země regulovat. Pokud chtěl občan opustit ČSR, musel vlastnit cestovní pas. Mnoha občanům s žádostí o pas však nebylo vyhověno. Na druhou stranu ČSR zaujímal relativně liberální přístup k migrantům z jiných zemí, kterým byly vydávány tzv. Nansenovy průkazy, které umožňovaly pobyt uprchlíkům v zemích, mezi něž patřila také ČSR. (Scheu a Aslan, 2011) Diametrálně odlišný přístup k migraci uprchlíků zaujala vláda ČSR po roce 1938, kdy bylo zákonným ustanovením omezeno povolování jejich pobytu. V roce 1939 pak začala 2. světová válka, která měla za důsledek obrovské migrační i emigrační vlny obyvatel, na jejichž území se válka odehrávala. Zejména židovské obyvatelstvo muselo podstoupit nespočet přesunů pro záchranu svého života. Většině z nich se však utéct nepodařilo. (Scheu a Aslan, 2011)

1.4.3 Migrace v Československu po 2. světové válce

Převážně emigrační status měla ČSR i po skončení 2. světové války v roce 1945. Tato skutečnost byla dána mimo jiné také tím, že došlo k masivnímu vysídlení německy mluvícího obyvatelstva. (Uherek, 2016) Odhaduje se, že ČSR bylo nuceno opustit téměř 3 miliony obyvatel, a to především kvůli nacistické okupaci československého území. (Scheu a Aslan, 2011)

Dobrovolně však také emigrovalo spousta československých občanů, kteří měli pro emigraci vícero důvodů. Někteří odcházeli kvůli špatným ekonomickým podmínkám, jiní pak ze strachu z nastupujícího komunistického režimu. (Uherek et al., 2016)

Naopak imigrace do ČSR po roce 1945 nebyla, z hlediska počtu migrantů, zdaleka tak rozsáhlá. Poválečná imigrace byla způsobena především reemigrací československých obyvatel a to zejména z oblastí Rumunska, Rakouska, Maďarska či Německa. ČSR také v tomto období zaznamenala příchod asi 12 000 uprchlíků z Řecka. Nelze však opomenout ani imigraci občanů vietnamské komunity. Odhaduje se, že v roce 1981 bylo na území ČSR až 35 000 vietnamských migrantů. (Uherek et al., 2016)

1.4.4 Migrace po roce 1989

Dalším historickým milníkem pro ČSR, nejen v oblasti migrace, bylo období po roce 1989. Česká republika tehdy k migraci zaujímala relativně liberální přístup, a to až do roku 1999, ve kterém došlo k určitým restrikcím. Důkazem této skutečnosti byl vysoký nárůst počtu cizinců v období mezi lety 1990 (přibližný počet cizinců 35 000) až 1999 (přibližný počet cizinců 228 000). Právě v roce 1990 Československo přijalo a zavázalo se plnit požadavky Ženevské úmluvy o právech uprchlíků. Tímto krokem Československo a později i samostatná Česká republika dávali najevo, že mají zájem poskytovat uprchlíkům možnost získání azylu. Pro postoj České republiky k migraci byl podstatný také rok 2004, kdy Česká republika vstoupila do Evropské unie a musela některé své zákony sladit s těmi evropskými. (Uherek et al., 2016)

1.5 Postoj České republiky k migraci

Zodpovědnost za problematiku mezinárodní migrace a mezinárodní ochrany v ČR má Ministerstvo vnitra České republiky (MVČR) a jeho odbor azylové a migrační politiky (OAMP). Hlavní zásady v oblasti migrace v ČR stanovuje Ministerstvo vnitra ve spolupráci s ostatními ministerstvy ve Strategii migrační politiky ČR. (mvcr.cz, © 2023)

1.5.1 Strategie migrační politiky České republiky

Strategie migrační politiky je dokument schválený vládou ČR 29. července 2015. Na základě této strategie ČR vyhraňuje svůj postoj vůči migraci, a to konkrétně v sedmi bodech, které jsou zde seřazeny dle relevance. Mimo těchto sedmi zásad jsou zde také stanovené cíle jak na národní, tak na unijní úrovni a nástroje, za pomoci nichž se má těchto

cílů dosáhnout. Na dodržování této strategie dohlíží Koordinační orgán pro řízení ochrany státních hranic a migraci. (mvcr.cz, © 2023)

Zásady:

- 1. ČR dostojí povinnosti zajistit občanům v rámci své migrační politiky klidné soužití s cizinci a díky účinné integraci zabrání vzniku negativních sociálních jevů.*
- 2. ČR zajistí bezpečnost svých občanů a efektivní vynucování práva v oblasti nelegální migrace, návratové politiky a organizovaného zločinu spojeného s převaděčstvím a obchodováním s lidmi.*
- 3. ČR dostojí svým závazkům v oblasti azylu a zajistí flexibilní kapacity svého systému.*
- 4. ČR posílí aktivity s cílem pomoci uprchlíkům v zahraničí a s tím související prevenci dalších migračních toků, včetně podpory rozvoje zemí při zvládání migračních krizí.*
- 5. ČR bude prosazovat udržení výhod volného pohybu osob v rámci Evropské unie a v schengenském prostoru.*
- 6. ČR podpoří legální migraci, která je pro stát a jeho občany přínosná tak, aby Česká republika mohla pružně reagovat na potřeby svého pracovního trhu i reflektovat dlouhodobé potřeby státu.*
- 7. ČR dostojí mezinárodním a evropským závazkům v oblasti migrace a aktivně se zapojí do celoevropských debat a hledání společných řešení. (Strategie migrační politiky, 2015)*

1.5.2 Integrace cizinců v České republice

Jednou z hlavních zásad migrační politiky je právě integrace cizinců do společnosti. V souvislosti s touto problematikou vznikl Státní integrační program (SIP), jenž je účinný od 1. ledna 2016. Tento program byl však 16. ledna 2017 aktualizován, a to usnesením vlády č. 36. Státní integrační program je nástroj především pro integraci osob s udělenou mezinárodní ochranou. Tento program podporuje tyto cizince v pěti důležitých oblastech. (mvcr.cz, © 2023)

- Bydlení

Jednou z prvních věcí, kterou uprchlíci při vstupu do ČR řeší, je ubytování. Správa uprchlických zařízení (SUZ), která je od roku 2017 poskytovatelem integračních služeb, nabízí pro nově příchozí osoby, přihlášené do státního integračního programu s udělenou mezinárodní ochranou, dočasné ubytování v podobě integračních azylových středisek,

kteřé se v ČR nacházejí na čtyřech různých místech. Těmito místy pak konkrétně jsou Havířov, Brno – Židenice, Ústí nad Labem – Předlice a Jaroměř – Josefov. V těchto místech pak mimo dočasné ubytování uprchlíci mohou využít bezplatný kurz českého jazyka a zároveň mohou využít služeb, které také napomáhají jejich integraci. Těmito službami se má na mysli například pomoc s hledáním trvalého ubytování či pomoc s hledáním zaměstnání. (mvcr.cz, © 2023)

- Zaměstnání

Dalším důležitým bodem v oblasti začleňování uprchlíků do společnosti je jejich finanční nezávislost. Proto státní integrační program napomáhá také v oblasti jejich zaměstnávání, a to především v oblasti podávání žádostí o zaměstnání či v rámci zajišťování vstupních lékařských prohlídek. V rámci integrace je nabízena také podpora pro zahájení samostatně výdělečné činnosti. (mvcr.cz, © 2023)

- Vzdělávání

Nedílnou součástí integrace je také oblast vzdělávání. V rámci vzdělávání je uprchlíkům nabízena pomoc především se začleněním dětí do mateřských a základních škol. V případě potřeby je uprchlíkům nabízena také finanční podpora, která má za cíl podpořit povinnou školní docházku dětí například zajištěním školních pomůcek či příspěvky na stravování. Finanční podpora však může být poskytnuta také studentům středních a vysokých škol. Pod oblast vzdělávání spadá také pomoc uprchlíkům se zapojením do mimoškolních zájmových kroužků. (mvcr.cz, © 2023)

- Sociální oblast

Ve finanční nouzi uprchlíků je nabízena pomoc také s podáním žádosti o udělení sociální dávky. V rámci sociální nouze mohou uprchlíci také požádat o podporu dětí ve věku 0 – 3 let. V tomto případě pak pomoc spočívá v úhradě nezbytného vybavení s cílem zajistit zdravý vývoj dítěte. (mvcr.cz, © 2023)

- Zdravotnictví

Asistence je poskytována také v oblasti zdravotnictví, a to především při registraci u lékařů či zdravotních pojišťoven. V případě potřeby je také možné zajistit proplacení nákladů, které jsou spojené s doplatky na recepty či s pořízením speciálních zdravotnických pomůcek. (mvcr.cz, © 2023)

1.5.3 Legislativa migrace v České republice

ČR a orgány zabývající se problematikou migrace musí postupovat dle schválených zákonů. Tyto zákony jsou mezinárodního, unijního a především národního charakteru. Oblast těchto norem je však velmi široká a je rozdělována dle různých oblastí, jako je například oblast legální migrace, nelegální migrace či oblast mezinárodní ochrany. (mvcr.cz, © 2023)

Pro potřeby této práce je nejdůležitější legislativní oblast mezinárodní ochrany, proto zde vypíší důležité zákony, které slouží především pro tuto oblast.

- *Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a na ni navazující Newyorský protokol z roku 1967 (publikováno pod č. 208/1993 Sb.), tzv. Ženevská úmluva*

Ženevská úmluva patří mezi nejvýznamnější mezinárodní zákon týkající se uprchlictví. Tato úmluva vznikla jako reakce na 1. a 2. světovou válku. Původně však platila pouze pro evropské uprchlíky. Tato skutečnost se změnila v roce 1967, kdy byl přijat Newyorský protokol. Obecně tato úmluva specifikuje práva a povinnosti uprchlíků. Mezi základní povinnosti, které jsou v úmluvě formulovány, patří například povinnost dodržovat zákony dané země. (prag.diplo.de, © 1995 – 2023)

- *Dublinké nařízení - Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států*

Tímto unijním nařízením se má docílit přehlednosti v oblasti žadatelů o mezinárodní ochranu. Na základě tohoto nařízení je určen pouze jeden stát, který je příslušný k rozhodnutí udělení mezinárodní ochrany danému uprchlíkovi. Mezi kritéria, která jsou pro určení daného státu důležitá, patří například rodinné vazby či skutečnost, zda je dotyčná osoba držitelem platného víza. Tímto nařízením se má docílit zamezení vydávání mezinárodní ochrany ve více státech najednou. K ověřování udělené mezinárodní ochrany se používá databáze EURODAC, do které se ukládají snímky otisků prstů, které se uprchlíkům snímají. (mvcr.cz, © 2023)

- *Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů*

Jedním z nejdůležitějších národních zákonů, z hlediska uprchlictví, je zákon o azylu. Tento zákon respektuje Ženevskou úmluvu a vymezuje formy mezinárodní ochrany, tedy azyl a doplňkovou ochranu. Dále pak také určuje podmínky pro jejich získání, popřípadě jejich zánik. (mvcr.cz, © 2023)

- *Zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů*

Dalším velmi významným národním zákonem je, v oblasti uprchlictví, zákon o dočasné ochraně cizinců. Tento zákon upravuje způsoby, jakými může uprchlík zažádat o dočasnou ochranu. Dále pak také uvádí důvody, kvůli kterým nelze dočasnou ochranu poskytnout. (mvcr.cz, © 2023)

Dočasnou ochranou se rozumí: *„krizový mechanismus, který lze použít v případech hromadného přílivu osob a jehož cílem je poskytnout okamžitou a kolektivní ochranu (tj. aniž by bylo nutné posuzovat individuální žádosti) vysídleným osobám, které se nemohou vrátit do své země původu. Cílem je zmírnit tlak na vnitrostátní azylové systémy a umožnit vysídleným osobám požívat harmonizovaných práv v celé EU. Tato práva se týkají pobytu, přístupu na trh práce a bydlení, lékařské pomoci i přístupu dětí ke vzdělání.“* (consilium.europa.eu, 2022)

2 VEŘEJNÁ SPRÁVA V ČESKÉ REPUBLICCE

Pojem veřejná správa nemá vymezenou jednotnou definici a může být formulován mnoha způsoby. Jedním z takových způsobů je chápání veřejné správy jako „*označení správních činností a úřadů, které realizují veřejnou politiku a působí ve veřejném zájmu, a to na úrovni ústřední, regionální i místní*“. (Lochmanová, 2017, str. 14)

V rámci České republiky má veřejná správa zpravidla dvě větve:

- Státní správa
- Samospráva

2.1 Státní správa České republiky

Základní větví veřejné správy je státní správa, která je vykonávána zpravidla státními orgány. Mezi tyto přímé vykonavatele patří především prezident republiky, vláda, ministerstva, správní úřady či bezpečnostní sbory. (Vstupní vzdělávání následné, 2022)

- Prezident republiky

Prezident republiky je hlavou státu a jeho pravomoci jsou stanoveny Ústavou České republiky. Z hlediska přímého vykonavatele státní správy má prezident možnost vydávat rozhodnutí, a to konkrétně dvěma způsoby. Prvním způsobem je pravomoc vydávat rozhodnutí nezávisle na vládě. Druhým častějším způsobem je vydání rozhodnutí na základě vládního souhlasu. V případě druhé možnosti pak na sebe bere odpovědnost za vydaná rozhodnutí samotná vláda. (Vstupní vzdělávání následné, 2022)

- Vláda

Stejně jako u prezidenta republiky, jsou i pravomoci vlády stanoveny v Ústavě ČR. Zde je vláda prezentována jako vrcholný orgán výkonné moci, který je složen z předsedy vlády, místopředsedů vlády a ministrů. Jedná se o vykonavatele státní správy, který o všech otázkách rozhoduje ve sboru. K přijetí daného ustanovení pak musí souhlasit nadpoloviční většina jejich členů. (Vstupní vzdělávání následné, 2022)

- Ministerstva a další ústřední orgány státní správy

Ministerstva České republiky byla zřízena na základě Kompetenčního zákona č. 2/1969. V rámci tohoto zákona bylo zřízeno 14 ministerstev, které jsou rozděleny podle jednotlivých oborů působnosti (např. školství, finance, životní prostředí). V čele každého

z ministerstev je člen vlády, neboli ministr, který je jmenován prezidentem republiky. Hlavním úkolem ministerstev je zpracovávat koncepce a podávat návrhy na řešení aktuálních otázek v oboru jejich působnosti. Často se však lze setkat se vzájemným překrýváním jejich činností. Kontrolním dozorem ministerstev je vláda. Kompetenční zákon však představuje i dalších 17 ústředních orgánů státní správy, kterými jsou například Český statistický úřad, Český úřad zeměměřický a katastrální, Národní bezpečnostní úřad či Správa státních hmotných rezerv. (Vstupní vzdělávání následné, 2022)

- Správní úřady s celostátní působností

Jak již bylo řečeno i správní úřady patří mezi přímé vykonavatele státní správy. Jedná se o úřady, které zpravidla působí na celostátní úrovni a jejich úkolem je především kontrolní a dozorní činnost. Ve většině případů přímo spadají pod konkrétní ministerstvo či jiný ústřední orgán státní správy. Mezi správní úřady lze zařadit především Českou školní inspekci, Státní úřad inspekce práce, Českou obchodní inspekci, Puncovní řád a Státní plavební správu. (Vstupní vzdělávání následné, 2022)

- Bezpečnostní sbory

Dalším přímým vykonavatelem veřejné správy jsou bezpečnostní sbory, jejichž primárním úkolem je především zajištění vnitřní bezpečnosti. Mezi bezpečnostní sbory lze zařadit Policii ČR, Hasičský záchranný sbor ČR, Celní správu ČR, Vězeňskou službu ČR, Bezpečnostní a informační službu, dále pak také Úřad pro zahraniční styky a informace a Generální inspekci bezpečnostních sborů. (Vstupní vzdělávání následné, 2022)

2.1.1 Orgány státní správy v oblasti migrace

Ačkoliv orgány státní správy zaujímají velké pole působnosti, ne všechny se aktivně podílejí na řešení migrace. Mezi orgány, které se problematikou migrace zabývají, patří především:

- **Ministerstvo vnitra**

Hlavním orgánem, který má zodpovědnost za oblast migrace v ČR je Ministerstvo vnitra. Působnost Ministerstva vnitra v této oblasti je definována především v zákoně č. 326/1999 Sb., *o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů*. Dále pak dle zákona č. 325/1999 Sb., *o azylu, ve znění pozdějších předpisů*, a zákona č. 221/2003 Sb., *o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů*. (mvcr.cz, © 2023)

Pod hlavičkou Ministerstva vnitra pak v oblasti migrace působí Odbor azylové a migrační politiky (OAMP). Tento odbor vznikl spojením odboru pro uprchlíky a odboru pro imigraci a ochranu státních hranic v roce 2000. Úkolem ministerstva a jeho oboru je především vydávat, prodlužovat či rušit rozhodnutí o vydání povolení k dlouhodobému pobytu cizinců, k přechodnému pobytu cizinců či k trvalému pobytu cizinců. Dalším důležitým úkolem těchto orgánů je také integrace cizinců ve společnosti. (mvcr.cz, ©2023)

V neposlední řadě pak MVČR zřizuje a provozuje zařízení pro zajištění cizinců, kteří jsou na území ČR nelegálně, a také zajišťuje provoz azylových zařízení. Těmito úkoly se zabývá především Správa uprchlických zařízení (SUZ), která také působí v gesci MVČR, a to již od roku 1996. (suz.cz, ©2017)

- **Policie České republiky**

Policie ČR, která je také podřízena MVČR, se rovněž aktivně podílí na řešení migrace v ČR. Jedná se především o útvar Ředitelství služby cizinecké policie (ŘSCP), který má především odhalovat nelegální migraci na území ČR. Dalším útvarem Policie ČR činným v oblasti migrace, je Národní centrála proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování (NCOZ), jehož cílem je zejména boj proti zločineckým seskupením vznikajících v důsledku nelegální migrace. (mvcr.cz, © 2023)

- **Ministerstvo zahraničních věcí**

Ministerstvo zahraničních věcí se zabývá migrací z hlediska udělování pobytových oprávnění na území ČR. Na základě Kompetenčního zákona č. 2/1969 pak Ministerstvo zahraničních věcí řídí zastupitelské úřady v zahraničí, za pomoci nichž uděluje cizincům víza k povolení vstupu do ČR. (Porsche, 2019)

- **Ministerstvo práce a sociálních věcí**

Úkolem Ministerstva práce a sociálních věcí je především určit kritéria vstupu jednotlivých kategorií cizinců na trh práce. Dále pak také ministerstvo vede evidenci volných pracovních míst, které je možné obsadit držiteli zaměstnanecké karty. (mvcr.cz, © 2023)

- **Ministerstvo financí**

Dalším ústředním orgánem, který je v rámci státní správy zapojen do řízení migrace je Ministerstvo financí, především pak Celní správa ČR, kterou zmíněné ministerstvo spravuje. Úkolem Celní správy v této oblasti je prověřovat, zda zaměstnávání cizinců probíhá v souladu se zákonem. (mvcr.cz, © 2023)

- **Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy**

Za integraci cizinců zodpovídá také Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy, a to zejména v oblasti vzdělávání. V případě, že je cizincům přidělena mezinárodní ochrana, mohou v ČR studovat zcela zdarma. V případě vysokých škol pak za stejných podmínek jako občané ČR. (Porsche, 2019)

Ne vždy však úkoly státní správy vykonávají orgány státní správy. Státní správa má možnost delegovat úkoly na samosprávné celky, tedy na kraje a obce. V případě, že je tak učiněno, jedná se o tzv. přenesenou působnost, kterou kraje a obce vykonávají v zastoupení státu s povinností dodržet veškeré stanovené zákony a právní předpisy. V případě přenesené působnosti jsou orgány, které tuto působnost vykonávají, označovány jako nepřímí vykonavatelé státní správy. V některých případech však může stát přenést působnost také na fyzické a právnické osoby. (Porsche, 2019)

2.2 Samospráva

Druhou větví veřejné správy je samospráva, kterou lze dále rozdělit na samosprávu zájmovou a samosprávu územní. Samospráva zájmová na rozdíl od samosprávy územní není zakotvena v Ústavě ČR. (Lochmanová, 2017)

- **Zájmová samospráva**

V zájmové samosprávě jsou sdruženy subjekty se společným zájmem dodržující zákony, které je zřizují. Těmito subjekty jsou tzv. komory a vysoké školy. Některé komory mají povinné členství a sdružují lidi se stejným profesním zaměřením. Typickým příkladem je Česká advokátní komora. Existují však i komory bez povinného členství zřízené za účelem setkávání lidí se stejnými zájmy a koníčky. Příkladem takových komor jsou sportovní a tělovýchovné organizace, odborové organizace či svazy. (Lochmanová, 2017)

- **Územní samospráva**

Z Ústavy ČR vyplývá, že územní samospráva je rozdělena na základní územní samosprávné celky – obce a vyšší samosprávné celky – kraje. (Lochmanová, 2017)

2.2.1 Obce jako základní územní samosprávné celky

Obce, jakožto základní územní samosprávné celky, musí být vždy součástí vyšších samosprávných celků. Působnost obcí je vymezena v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích. (mvcr.cz, © 2023)

Obec je všeobecný pojem, který zastřešuje vesnici, městys, ale i město či statutární město. Pro obce je typické, že mají územní, personální, ekonomický a právní základ. To znamená, že obec je vymezena určitým katastrálním územím, ve kterém mají trvalé bydliště její obyvatelé. Z hlediska ekonomického se obce vyznačují tím, že si sestavují vlastní rozpočet a z hlediska právního tím, že mohou samostatně nebo v přenesené působnosti vydávat právní předpisy. (Lochmanová, 2017)

Obce mají své vlastní orgány, kde je nejvyšším voleným představitelem starosta, který je v případě potřeby zastupován místostarostou. Starosta s místostarostou jsou součástí obecního úřadu a to spolu s tajemníkem a úředníky. Ve městech zastává pozici obecního úřadu městský úřad a ve statutárních městech magistrát v čele s primátorem. Hlavním úkolem starosty, popřípadě primátora, je komunikace se státními orgány a reprezentace obce. (Lochmanová, 2017)

Starosta obce je ze své činnosti odpovědný dalšímu orgánu obce, kterým je zastupitelstvo. Počet zastupitelů v tomto orgánu je v každé obci odlišný, a to z důvodu odlišného počtu obyvatel a velikosti území dané obce. Zastupitelé jsou voleni do svého funkčního období na 4 roky. Náplní práce zastupitelstva obce je například vydávání obecních vyhlášek či schvalování rozpočtu obce. Povinností zastupitelstva je také zakládat kontrolní a finanční výbory. (Lochmanová, 2017)

Posledním orgánem obce je rada obce. Radu však mají pouze obce, kde je více než 15 zastupitelů, v opačném případě obce radu nemají. Rada obce se vyznačuje tím, že počet jejích členů je vždy lichý a zároveň tím, že počet radních nemůže být větší než jedna třetina zastupitelů. V případě potřeby rada obce může zakládat komise, jejichž náplní je především iniciační a poradní činnost. (Lochmanová, 2017)

2.2.2 Kraje jako vyšší samosprávné celky

Do územní samosprávy spadají také vyšší samosprávné celky, kterými jsou kraje. Působnost krajů je vymezena zákonem č.129/2000 Sb., o krajích. Území ČR je rozděleno na 14 krajů. Jeden z těchto krajů – Hlavní město Praha, pak zaujímá specifické postavení a řídí se vlastním zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze. (mvcr.cz, © 2023)

Kraje se stejně jako obce vyznačují vlastnostmi, které je vymezují. Těmito vlastnostmi je především vyhraněné území a obyvatelstvo, které má v kraji trvalé bydliště. Stejně jako obce i kraje mají svoji vlastní samosprávu a mohou tak hospodařit dle vlastního rozpočtu. V jejich kompetenci je také vydávání vlastních právních předpisů. (Lochmanová, 2017)

Kraje mají také své vlastní orgány, které na základě vzájemné spolupráce zabezpečují jeho správné fungování. V čele kraje stojí hejtman, kterého v případě jeho nepřítomnosti zastupují náměstci. Hejtman má v rámci kraje reprezentativní funkci, ale musí také plnit spoustu povinností. Mezi významné povinnosti hejtmana patří například řízení vzniklých krizových situací či jmenování popřípadě odvolání ředitele krajského úřadu. (Lochmanová, 2017)

Krajský úřad je také jedním z orgánů kraje, který je segmentován na oddělení a odbory. Náplní práce krajského úřadu je především řešení úkolů udělených zastupitelstvem a radou kraje. Zastupitelstvo, jakožto hlavní rozhodovací orgán kraje, má spoustu pravomocí, mezi něž mimo jiné patří také volba hejtmana a jeho náměstků, nebo zřizování příspěvkových organizací. Zastupitelé jsou voleni na 4 roky a jejich počet se odvíjí podle počtu obyvatelstva v kraji. (Lochmanová, 2017)

Zastupitelstvu je odpovědný poslední orgán kraje, kterým je rada. Počet členů v radě opět závisí na počtu obyvatel v daném kraji. V případě, že kraje mají méně než 600 000 obyvatel, počet členů v radě je 9. V případě, že v kraji žije více než 600 000 obyvatel, počet členů rady je 11. Členové rady jsou zároveň hejtman a náměstci kraje. V kompetenci rady kraje je vytvářet komise, které zpravidla slouží jako poradní orgány. (Lochmanová, 2017)

2.2.3 Orgány krizového řízení kraje

Na základě zákona č. 240/2000 Sb. (krizový zákon) se krizovým řízením rozumí „*souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace a jejich řešením, nebo ochranou kritické infrastruktury.*“

Pro ČR byla usnesením vlády č. 396/2016 schválena Analýza hrozeb, která obsahuje 22 možných krizových situací s nepřijatelným rizikem, které mohou v rámci ČR nastat. Mezi těchto 22 situací spadají také migrační vlny velkého rozsahu. (Holec, 2021)

V krizovém zákoně č. 240/2000 Sb. jsou definovány také krizové stavy, které mohou být v ČR vyhlášeny. Těmito krizovými stavy se rozumí stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu či válečný stav. Tyto krizové stavy jsou vyhlášovány podle aktuální situace, a to na omezeně dlouhou dobu. (Holec, 2021)

Územně samosprávné celky mají z hlediska krizového řízení své orgány, které se podílejí na řešení vzniklých krizových situací. V rámci vyšších samosprávných celků neboli krajů, je hlavním orgánem hejtman, jehož úkolem je zejména zajišťovat připravenost kraje na krizové situace, a to především na základě řízení a kontroly přípravných opatření. V souvislosti s těmito opatřeními hejtman zřizuje a řídí bezpečnostní radu kraje, krizový štáb kraje a schvaluje krizový plán kraje. (vzdelavani-dh.cz, ©2014)

Dalším orgánem krizového řízení kraje je hasičský záchranný sbor kraje, který již zmíněný krizový plán kraje vypracovává, a to v součinnosti s krajským úřadem, který je také jedním z orgánů krizového řízení kraje. Krajský úřad následně plní úkoly, které mu byly v rámci krizového plánu uděleny. (vzdelavani-dh.cz, ©2014)

Posledním krizovým orgánem z hlediska kraje je Policie ČR, jejímž úkolem je zabezpečení připravenosti na řešení vzniklých krizových situací, které jsou spojeny s vnitřní bezpečností a veřejným pořádkem na území kraje. (vzdelavani-dh.cz, ©2014)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 CÍLE PRÁCE A POUŽITÉ METODY

Hlavním cílem bakalářské práce je na základě vhodných metod analyzovat postup Zlínského kraje při řešení migrace velkého rozsahu. S tímto cílem však úzce souvisí také samotná činnost veřejné správy. Tento výzkum bude prováděn především pomocí techniky sběru dat, a to konkrétně za pomoci polostrukturovaného rozhovoru a dotazníků, které budou určeny dvěma cílovým skupinám. První skupinou budou ubytovatelé ukrajinských uprchlíků, druhou pak samotní uprchlíci.

- **Rozhovor**

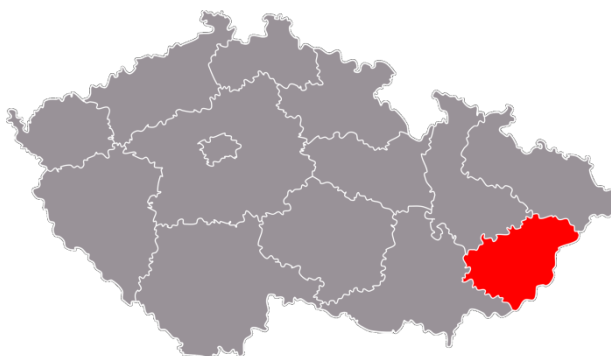
Rozhovory lze rozlišovat podle různých hledisek. Jedním z takových hledisek je rozlišování rozhovorů na volné a řízené. Řízené rozhovory lze, dle jejich průběhu, dělit na strukturované či polostrukturované. Oba tyto typy rozhovorů mají společnou vlastnost, kterou je aktivita tazatele. Zatímco strukturovaný rozhovor má předem stanovenou přesnou strukturu, polostrukturovaný rozhovor se vyznačuje pevnou strategií, ale zároveň také volnou taktikou. Strukturovaný rozhovor tak dodržuje přesný postup a formulaci otázek takovým způsobem, jak bylo původně plánováno. U polostrukturovaného rozhovoru má tazatel větší volnost a v případě potřeby se může od stanovené struktury odchýlit. (Jedlička, Kořa a Slavík, 2018)

- **Dotazníkové šetření**

Dotazníkové šetření je výzkumná metoda, založena na získávání písemných odpovědí od dotazovaných osob. Tyto osoby se označují jako respondenti. Výhodou dotazníkového šetření je možnost zaměření se na širokou oblast respondentů, ale také rychlé dosažení požadovaných dat. Dotazníky mohou být respondentům předloženy mnoha způsoby, a to jak fyzicky v papírové podobě, tak také elektronicky. Výhodou osobního předávání dotazníků je lepší motivace respondentů, a s tím spojená vyšší návratnost než u dotazníků předaných elektronickou formou. Na druhou stranu je osobní předávání dotazníků, na rozdíl od elektronického, velmi časově náročné. Z hlediska struktury má dotazník obsahovat srozumitelné otázky, týkající se předem stanoveného tématu, které jsou na základě významu promyšleně seřazeny. (Jedlička, Kořa a Slavík, 2018)

4 POPIS ZKOUMANÉHO ÚZEMÍ – ZLÍNSKÝ KRAJ

Zlínský kraj, jakožto vyšší územní samosprávný celek, je jedním ze 14 krajů České republiky. Nachází se na jihovýchodní Moravě a rozkládá se na území tří národopisných celků, kterými jsou Valašsko, Slovácko a Haná (zlinskykraj.cz, 2023). Se svojí rozlohou 3963 km² je Zlínský kraj čtvrtým nejmenším krajem v ČR, ve kterém v roce 2021 žilo 572 432 obyvatel. Zlínský kraj je územně rozdělen na čtyři okresy, kterými jsou okres Vsetín, okres Uherské Hradiště, okres Kroměříž a okres Zlín. Ve Zlínském kraji se nachází 307 obcí, z toho 30 jsou města. (czso.cz, 2023)

Obrázek 2 Zlínský kraj (redok.eu, 2023)

4.1 Město Zlín

Největším městem Zlínského kraje je statutární město Zlín. První zmínky o tomto městě sahají do roku 1322. Aktuálně zde bydlí asi 75 000 obyvatel. Město Zlín proslavila zejména rodina Baťových, která zde v roce 1894 založila obuvnickou firmu, zejména pak obuvník Tomáš Baťa, který byl také starostou tohoto města. Po roce 1989 se ve Zlíně rozrostl počet podnikatelských a obchodních firem, který dnes z hlediska měst výrazně převyšuje republikový průměr. Město Zlín bývá také často označováno za univerzitní město. Nachází se zde totiž Univerzita Tomáše Bati, která studentům nabízí možnost studovat na šesti fakultách. Pět z těchto fakult se nachází přímo ve Zlíně, jedna fakulta je v nedalekém Uherském Hradišti. (zlin.eu, © 2023)

4.2 Sídlo Zlínského kraje – Baťův mrakodrap

Ve městě Zlín se mimo jiné nachází také sídlo Zlínského kraje. Od roku 2004 je tímto místem Baťův mrakodrap. Tato budova byla postavena mezi lety 1936 – 1938 podle návrhu architekta Vladimíra Karfíka. Mrakodrap je vysoký 77,5 metru a ve své době patřil

mezi nejvyšší budovy v Evropě. Velkou chloubou tohoto mrakodrapu je pojízdný výtah Jana Antonína Bati, který měl sloužit jako kancelář pro porady s vedoucími zaměstnanci na jednotlivých patrech. (ceskozemepribehu.cz, © 2017)

Mimo sídlo Zlínského kraje, kde má svoji kancelář také aktuální hejtman Radim Holíš, se v budově nachází také finanční úřad.

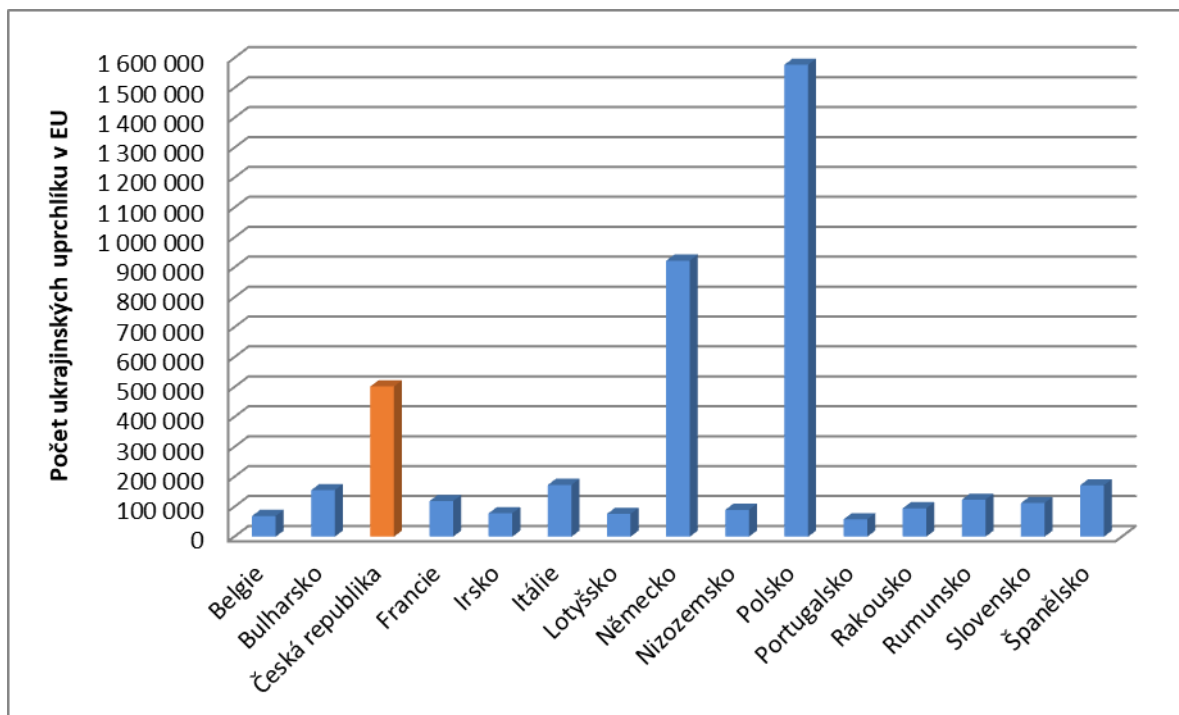
Obrázek 3 Baťův mrakodrap (zskvasice.cz, 2023)

5 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

Za jednu z největších migračních vln, která se v posledních letech udála, lze považovat stále ještě aktuální ukrajinskou uprchlickou krizi, která byla způsobena invazí ruských vojsk na území Ukrajiny, a to 24. února 2022. Tento ozbrojený konflikt přinutil emigrovat milióny ukrajinských obyvatel především do evropských zemí. Mnoho ukrajinských obyvatel pak svá trvalá bydliště opustilo také v rámci vnitrozemí. Ačkoliv největší nápor ukrajinských uprchlíků, který vznikl především v prvních měsících tohoto konfliktu, hostitelské země zažehnal, graduální nárůst ukrajinských uprchlíků stále přetrvává, ovšem již v menším množství.

5.1 Počet ukrajinských uprchlíků v zemích EU

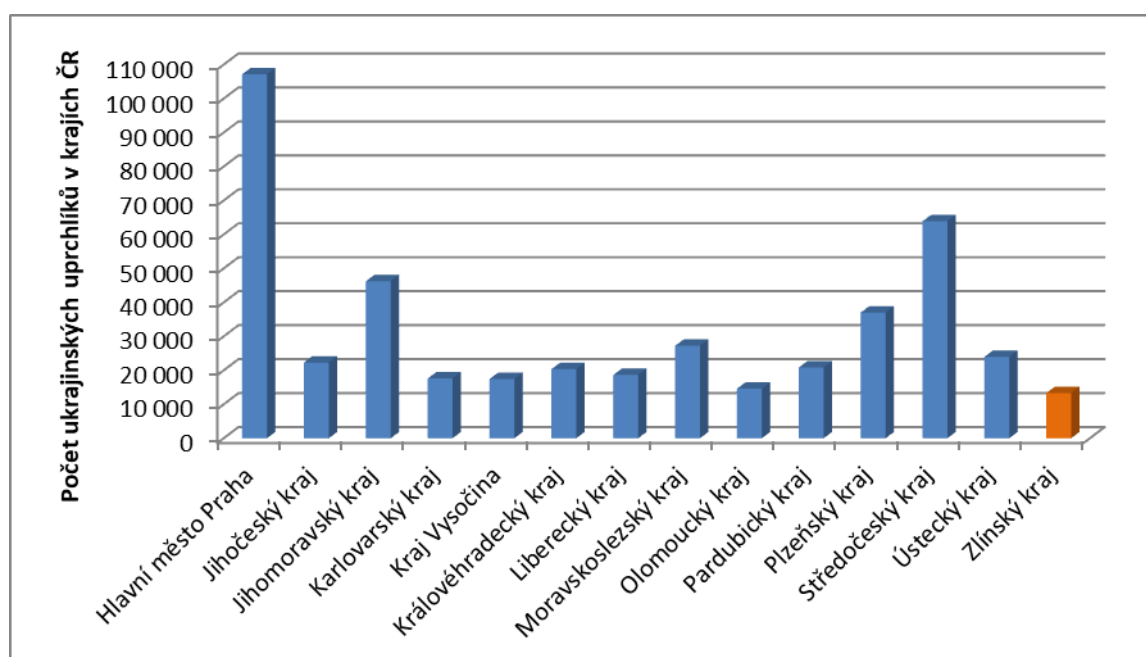
Jak již bylo zmíněno, nejvíce ukrajinských uprchlíků žádalo o dočasnou ochranu v zemích EU. Z dat UNHCR ke dni 28. března 2023 vyplývá, že nejvíce ukrajinských uprchlíků získalo dočasnou ochranu v Polsku, a to více než 1 500 000. Z hlediska počtu udělených dočasných ochran se v pomyslném žebříčku na druhém místě nachází Německo, s počtem přesahujícím 900 000 udělených dočasných ochran. Třetí zemí v rámci EU, jež přidělila více než 500 000 dočasných ochran, je ČR. Další země pak z hlediska počtu udělených dočasných ochran výrazně zaostávají.

Obrázek 4 Počet ukrajinských uprchlíků v zemích EU (Vlastní zpracování dle data.unhcr.org, 2023)

5.2 Počet ukrajinských uprchlíků s přidělenou dočasnou ochranou dle krajů ČR

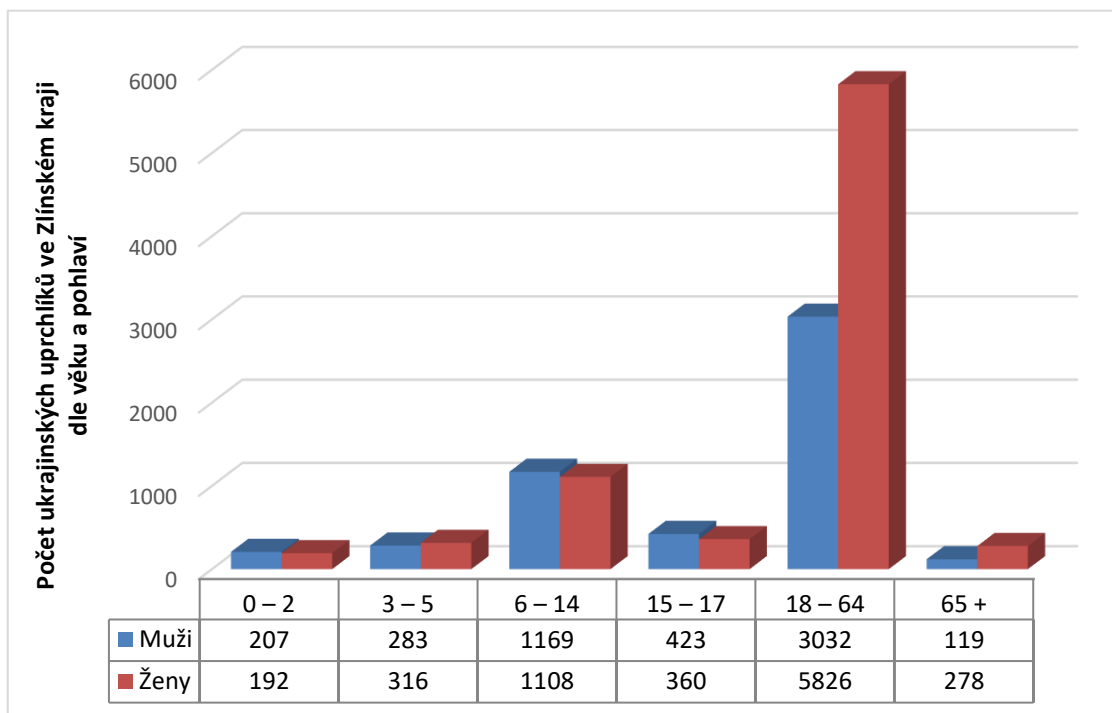
Stejně statistické ukazatele jako v předchozím grafu lze, v rámci přidělování dočasné ochrany, demonstrovat také na jednotlivých krajích ČR (obrázek č. 4). Dle dat, která pravidelně zveřejňuje MVČR je zřejmé, že nejvíce dočasných ochran ke dni 28. března 2023 přidělil kraj Hlavní město Praha (107 162), následovaný Středočeským krajem (63 912) a Jihomoravským krajem (46 246). Naopak nejméně dočasných ochran bylo uprchlíkům přiděleno ve Zlínském kraji (13 313).

Obrázek 5 Počet ukrajinských uprchlíků v krajích ČR ke dni 28. března 2023 (Vlastní zpracování dle mvcz.cz, 2023)

5.3 Počet ukrajinských uprchlíků dle pohlaví a věku ve Zlínském kraji

Společně s celkovými počty ukrajinských uprchlíků Ministerstvo vnitra zveřejňuje data, týkající se také jejich pohlaví a věku. Co se týče zkoumaného území tedy Zlínského kraje, je z těchto dat patrné, že převážná část uprchlíků je v produktivním věku. Z vypořádaných dat lze však poukázat na dvojnásobné hodnoty v počtu žen oproti mužům. Tato skutečnost je zřejmě dána tím, že mnoho mužů opustilo své rodiny, aby mohli bránit svoji vlast. Naopak lze pozorovat velmi nízký počet seniorů, což může být způsobeno jejich zvýšenou imobilitou.

Obrázek 6 Počet ukrajinských uprchlíků ve Zlínském kraji dle věku a pohlaví ke dni 28. března 2023 (Vlastní zpracování dle mvcv.cz, 2023)

6 POSTUP VEŘEJNÉ SPRÁVY PŘI ŘEŠENÍ UKRAJINSKÉ UPRCHLICKÉ KRIZE

V reakci na válečný konflikt na Ukrajině musela ČR učinit příslušné kroky, jejichž cílem bylo stanovit postupy pro zvládnutí přijímání velkého množství uprchlíků. V této kapitole se pokusím shrnout podstatné informace týkající se činnosti veřejné správy při ukrajinské uprchlické krizi.

6.1 Krajská asistenční centra na pomoc Ukrajině (KACPU)

Během necelého týdne, od začátku válečného konfliktu na Ukrajině, byla v ČR zřízena první krajská asistenční centra na pomoc Ukrajině (KACPU). Již 1. března 2022 byla tato centra zřízena v Praze, Brně, Olomouci či v Ostravě. Další krajská města zřídila KACPU v následujících dnech. (pozary.cz, 2022)

Zejména v prvních měsících zajišťovala KACPU po celé ČR tyto služby:

- a) *Registrace, kontrola dokladů, identifikace*
- b) *Udělení víza, doklady apod.*
- c) *Registrace zdravotního pojištění*
- d) *Zdravotní zabezpečení*
- e) *Humanitární pomoc – strava, nápoje, oblečení*
- f) *Psychosociální pomoc*
- g) *Zajištění ubytování*
- h) *Doprava na ubytování (zlin.rozhlas.cz, 2022)*

6.1.1 Krajské asistenční centrum na pomoc Ukrajině ve Zlínském kraji

Pro potřeby ukrajinských uprchlíků bylo zřízeno KACPU také ve Zlíně. Zde zahájilo svoji činnost 3. března 2022. KACPU bylo umístěno v areálu Krajské nemocnice Tomáše Bati v budově U14. Tyto prostory kraji poskytla Univerzita Tomáše Bati. V prvních dnech provozu KACPU ve Zlíně bylo ukrajinským uprchlíků otevřeno každý den od 7 do 19 hodin. Zlínský kraj však musel reagovat na stále početnější příchod uprchlíků, proto bylo rozhodnuto, že KACPU ve Zlíně bude otevřeno nonstop.

Na provozu krajského asistenčního centra se především v počátku jeho zřízení podílelo mnoho složek, kterými byli policisté z odboru cizinecké policie, kteří zajišťovali již zmíněnou registraci uprchlíků. Dále se na provozu KACPU ve Zlínském kraji podíleli členové HSZ Zlínského kraje, zaměstnanci krajské pobočky Úřadu práce ve Zlíně, či zaměstnanci regionální pobočky Všeobecné zdravotní pojišťovny ve Zlíně. V neposlední řadě nelze také opomenout pracovníky Ministerstva vnitra, a to zejména Odboru azylové a migrační politiky, pracovníky SUZ, zaměstnance Zlínského kraje, tlumočníky a dobrovolníky.

V rámci zřízení KACPU ve Zlíně bylo uprchlíkům z Ukrajiny umožněno využívat stanové zázemí, které se nacházelo na travnaté ploše ihned vedle budovy U14. Tyto stany byly vyhřívané a byly vybavené veškerým potřebným vybavením, nevyjímaje i dětským koutkem s hračkami a drobným občerstvením, včetně teplého čaje. Pro snadnější nalezení KACPU ve Zlíně byly po celém kraji, a zejména pak ve Zlíně, umístěny informační tabule a směrovky odkazující na jeho umístění. Svoji pomoc nabídla také Potravinová banka ve Zlínském kraji, která v budově Baťova mrakodrapu zřídila sběrné místo pro sběr potřebných věcí. Tyto věci pak byly předány ukrajinským uprchlíkům. Pro potřeby ukrajinských uprchlíků vznikla také informační telefonní linka, kterou obsluhovali zaměstnanci krajského úřadu.

V průběhu roku, konkrétně 18. července 2022, bylo KACPU ve Zlíně přestěhováno blíže do centra nedaleko Baťova mrakodrapu na ulici Jana Antonína Bati. V důsledku menšího přílivu ukrajinských uprchlíků byla jeho provozní doba zkrácena na tři dny. V rámci toho se snížil také počet nabízených služeb.

Obrázek 7: Stanové zázemí pro ukrajinské uprchlíky
(Vlastní fotografie)

6.2 Vyhlášení nouzového stavu

Dne 4. března 2022 byl, po dobu 30 dnů Usnesením vlády ČR č. 147, pro ČR vyhlášen Nouzový stav, a to především z důvodu pružnější reakce a efektivity orgánů veřejné správy na migrační vlnu velkého rozsahu. Na základě vyhlášení nouzového stavu bylo urychleno vydávání víz ukrajinským uprchlíkům, které dříve mohli vydávat pouze zaměstnanci odboru azylové a migrační politiky (OAMP). Po vyhlášení nouzového stavu pak tyto úkony mohla provádět také Policie ČR. (mvcr.cz, © 2023)

Nouzový stav byl následně prodlužován po dobu čtyř měsíců a skončil dne 30. června 2022. Díky novele zákona č. 65/2022 však postup mohl být zachován.

V reakci na nouzový stav vláda přijala usnesení č. 207 ze dne 16. března 2022 o vyčlenění volných ubytovacích kapacit v krajích, kterým byla hejtmanům udělena povinnost od 17. března zajistit vyhláškou určené ubytovací kapacity na území svého kraje, a to v dočasném nouzovém přístřeší nebo v nouzovém ubytování. (Metodické doporučení pro územní samosprávné celky, 2022)

- Dočasné nouzové přístřeší

Dočasným nouzovým přístřeším se má na mysli takový objekt, který za normálních podmínek nemá charakter ubytovací jednotky. Typickým příkladem takového přístřeší mohou být prostory určené pro sport či kulturu. Může se však jednat také o stanové zázemí. Tohle přístřeší se uprchlíkům poskytuje bezplatně zpravidla na dobu 30 dnů. (Metodické doporučení pro územní samosprávné celky, 2022)

- Nouzové ubytování

Nouzové ubytování se na rozdíl od nouzového přístřeší poskytuje uprchlíkům bezplatně, a to na dobu až do 3 měsíců. Pro nouzové ubytování je charakteristické, že i za normálního stavu je využíváno k bydlení (ubytovny, penziony). Pod nouzové ubytování, ani pod nouzové přístřeší nespádají byty, které jsou ve vlastnictví fyzických osob). (Metodické doporučení pro územní samosprávné celky, 2022)

Hejtman může z hlediska ubytovacích kapacit postupovat dvěma způsoby:

- *zajistí plnění tohoto úkolu prostřednictvím orgánů kraje, tedy kraj bude přímo uzavírat smlouvy s vlastníky ubytovacích prostor*

- *uloží starostům ORP, aby zajistili ubytovací zařízení pro osoby přicházející z území Ukrajiny z úrovně ORP, tedy smlouvy s vlastníky ubytovacích prostor bude uzavírat ORP. (Metodické doporučení pro územní samosprávné celky, 2022)*

Hejtman Zlínského kraje si vybral první ze zmiňovaných možností. Na základě metodické pomůcky pak bylo stanoveno, že k evidenci ubytovacích kapacit bude používaná databáze HUMPO.

6.3 Zákony Lex Ukrajina

V souvislosti s Ukrajinskou uprchlickou krizí vznikly také nové legislativní zákony, jejichž platnost se na území ČR vztahovala k datu 21. března 2022. Jednalo se o tři zákony, které měly za cíl upravit podmínky pobytu ukrajinských uprchlíků. Tyto zákony byly v průběhu roku novelizovány. S některými novelizacemi se počítá také do budoucna.

První forma těchto zákonů platná od 21. března 2022 měla název Lex Ukrajina I.

Jedná se o následující zákony:

- *Zákon č. 65/2022 Sb. o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace*

Na základě tohoto zákona byla ukrajinským uprchlíkům přidělována dočasná ochrana. Před platností tohoto zákona, tedy od vpádu ruských vojsk na ukrajinské území 24. února 2022 do 21. března 2022, byla ukrajinským uprchlíkům přidělována speciální dlouhodobá víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu. Tato víza však v konečném důsledku byla uznávána jako přidělení dočasné ochrany. Tento zákon také umožnil Ministerstvu vnitra a policii ČR stanovit ukrajinským uprchlíkům místo pro podání žádosti o dočasnou ochranu, což vedlo k rozložení náporu uprchlíků na více míst. (Čtvrtletní zpráva o migraci..., 2022)

- *Zákon č. 66/2022 Sb. o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace*

Tímto zákonem byla, pro ukrajinské uprchlíky s udělenou dočasnou ochranou, stanovena humanitární dávka, která činí 5000 Kč. Zákonem bylo stanoveno, že tuto dávku budou ukrajinským uprchlíkům vyplácet krajské pobočky Úřadu práce. V rámci tohoto zákona byla Úřadům práce udělena povinnost vyplácet příspěvky také solidárním domácnostem,

které bezplatně poskytly ukrajinským uprchlíkům ubytování. (Čtvrtletní zpráva o migraci..., 2022)

- Zákon č. 67/2022 Sb. *o opatřeních v oblasti školství v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace*

Tento zákon upravuje nárok ukrajinských uprchlíků na předškolní, základní, střední a vyšší odborné vzdělávání. Zároveň určuje pravomoci ředitelů těchto škol týkající se přijímání ukrajinských uprchlíků, změny obsahu výuky a také přijímacího řízení. V zákoně jsou také uvedena zvláštní pravidla pro vysoké školy. (Čtvrtletní zpráva o migraci..., 2022) Od 1. dubna 2023 je platná již pátá novela těchto zákonů tzv. Lex Ukrajina V.

6.4 Činnost orgánů Zlínského kraje při řešení ukrajinské uprchlické krize

Na řízení uprchlické ukrajinské krize se jednotlivě podílely také odbory krajského úřadu, a to především.

- Odbor sociálních věcí

Odbor sociálních věcí krajského úřadu ve Zlíně například zajišťoval ve spolupráci s Univerzitou Tomáše Bati tlumočnický a překlad potřebných písemností. Mimo jiné také mapoval a koordinoval aktivity ORP v souvislosti s poskytovanou podporou pro Ukrajinu, či monitoroval volné ubytovací kapacity v sociálních službách na území Zlínského kraje.

- Odbor informačních a komunikačních technologií

Úkolem tohoto odboru bylo především zřídit krizovou linku pro ukrajinské uprchlíky. Dále odbor informačních technologií zajistil také potřebné elektronické vybavení, které následně sloužilo v KACPU.

- Odbor právní a Krajský živnostenský úřad

Tento obor se zabýval zejména výkladem nejasností obsažených v nově vzniklých vyhláškách a zákonech souvisejících s Ukrajinou, ale také například posuzoval vzájemně si odporující vyjádření jednotlivých ústředních orgánů.

- Odbor kanceláře ředitele

Úkolem odboru kanceláře ředitele bylo především zajištění stěhování KACPU a předání budovy U14 v původním stavu.

7 ANALÝZA ČINNOSTI ZLÍNSKÉHO KRAJE PŘI ŘEŠENÍ MIGRACE VELKÉHO ROZSAHU

Pro analýzu činnosti Zlínského kraje, jakožto vyššího samosprávného celku, byly využity metody polostrukturovaného rozhovoru s odborníkem, jenž se podílel na řízení KACPU ve Zlíně a dotazníkového šetření, které bylo určeno pro dvě cílové skupiny. Jednou z těchto skupin byli ubytovatelé ukrajinských uprchlíků, druhou pak samotní uprchlíci z Ukrajiny.

7.1 Rozhovor

Rozhovor týkající se činnosti Zlínského kraje při řešení migrace velkého rozsahu byl proveden s komisařem krizového řízení a havarijního plánování, praporčíkem HSZ Zlínského kraje Ing. Marcelem Mahd'ákem, který byl u zřízení KACPU ve Zlíně. Samotný rozhovor byl uskutečněn také přímo v KACPU ve Zlíně a jeho cílem bylo zjistit, s jakými překážkami se v průběhu řízení KACPU ve Zlíně setkal a zejména pak, jak probíhala spolupráce s dalšími orgány Zlínského kraje. (Celé znění rozhovoru je přiloženo v příloze PI).

Na základě tohoto rozhovoru bylo zjištěno, že podnět ke vzniku KACPU byl udělen na základě rozhodnutí Ústředního krizového štábu. Činnosti byly jednotlivým zainteresovaným složkám v oblasti migrace uděleny na základě metodické pomůcky. Každá z těchto složek tak byla informována o úkolech, které bude v rámci této migrační krize řešit. Před zřízením samotného KACPU proběhlo několik koordinačních schůzek, na základě nichž pak byl provoz KACPU spuštěn. Od 1. dubna 2023 přešla správa KACPU z krajů především na OAMP Ministerstva Vnitra. (Mahd'ák, 2023)

V rámci řízení KACPU ve Zlíně vznikly také určité překážky, se kterými se jednotlivé složky musely vypořádat. Těmito překážkami byly například žádosti o dočasnou ochranu osob, které na ni neměly nárok. Častým případem byly v rámci celé ČR žádosti o dočasnou ochranu Romů, kteří po přidělení humanitární dávky v hodnotě 5000 Kč opustili Českou republiku. Dalším problémem, které jednotlivé složky musely v rámci ukrajinské migrační krize řešit, bylo zneužívání příspěvků za nouzové ubytování z řad ubytovatelů. (Mahd'ák, 2023)

Jedním ze zásadních problémů, se kterým se museli jednotlivé složky působící v KACPU vypořádat, byla také neustále se měnící legislativa, jež od jednotlivých složek vyžadovala

pružnou reakci na řešení daných situací. Stejně jako se postupně měnila legislativa, tak se stejně měnila také databáze na ubytování uprchlíků. Což bylo překážkou, jak pro zaměstnance Zlínského kraje, tak pro ubytovatele. (Mahd'ák, 2023)

Co se týče vzájemné spolupráce KACPU s orgány kraje, tak ta byla hodnocena velmi pozitivně, a to jak z hlediska informovanosti, tak z hlediska efektivní reakce na vzniklé problémy. Hejtman Zlínského kraje prokazoval zájem o správné fungování KACPU, a to nejen svými návštěvami tohoto centra. Hejtman Zlínského kraje se dokonce podílel také na stavbě stanového zázemí pro příchozí uprchlíky v areálu nemocnice Tomáše Bati ve Zlíně. (Mahd'ák, 2023)

V neposlední řadě byl Mahd'ákem vyzdvihnut zájem dobrovolníků o pomoc ukrajinským uprchlíkům zejména v prvních měsících válečného konfliktu, což jednoznačně ulehčilo a zefektivnilo práci všech složek, které se na provozu KACPU ve Zlíně podílely.

7.2 Dotazníkové šetření určené ubytovatelům ukrajinských uprchlíků

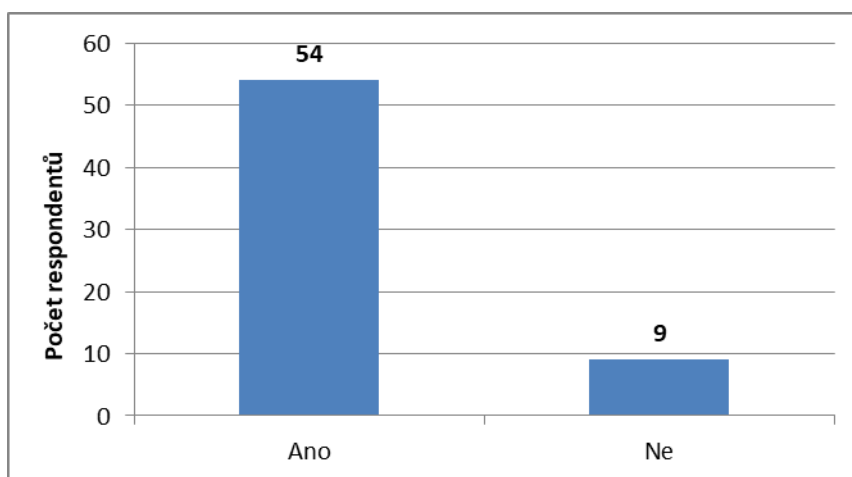
Na základě usnesení vlády č. 207 ze dne 16. března 2022 bylo hejtmanům a primátorovi hlavního města Prahy uděleno „*ve spolupráci se starosty obcí s rozšířenou působností, městských částí a městských obvodů v termínu od 17. března 2022 zajistit ubytovací kapacity v dočasném nouzovém přístřeší a v nouzovém ubytování v počtech uvedených v příloze č. 1 tohoto usnesení pro účely ubytování osob přicházejících po dni 24. února 2022 z území Ukrajiny za účelem udělení dočasné ochrany.*“

Vytvořený dotazník byl účelně cílený na ubytovatele ukrajinských uprchlíků, kteří ubytování poskytují na základě smluv sjednaných se Zlínským krajem. Tento dotazník byl vytvořen v internetové aplikaci a jednotlivým respondentům byl zaslán elektronicky na e-mailové adresy. Cílem tohoto dotazníku bylo především zjistit, zda Zlínský kraj dodržuje dohodnutá stanoviska týkající se sjednaných smluv, dále pak také spokojenost ubytovatelů se spoluprací se Zlínským krajem a v neposlední řadě bylo cílem také posoudit, zda průběh ubytování ukrajinských uprchlíků probíhal bez překážek.

Tímto dotazníkem byli osloveni všichni ubytovatelé, jež měli se Zlínským krajem podepsanou smlouvu o ubytování ukrajinských uprchlíků ke dni 17. 3. 2023. K tomuto datu bylo uzavřeno celkem 268 smluv, avšak někteří ubytovatelé poskytovali ubytování na více adresách. Proto byl dotazník rozeslán celkem 203 respondentům, z nichž 63 dotazník vyplnilo. Návratnost dotazníku tak činila 31 %. Dotazník obsahoval celkem 10

otázek, z nichž většina obsahovala uzavřené odpovědi. V některých případech však bylo respondentům umožněno doplnit jejich odpovědi slovně. (Celé znění dotazníku je přiloženo v příloze P II).

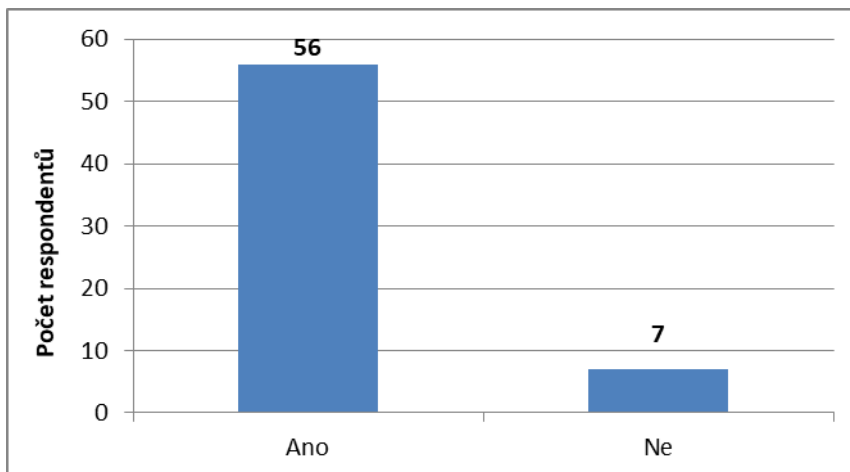
V rámci dotazníkového šetření bylo mimo jiné zjišťováno, jakou roli hrál pro ubytovatele ukrajinských uprchlíků kompenzační příspěvek. Odpověď na tuto otázku znázorňuje obrázek č. 8, který poukazuje na skutečnost, zda ubytovatelé poskytovali uprchlíkům ubytování již před tím, než byl tento příspěvek zaveden.

Obrázek 8: Poskytovali jste ukrajinským uprchlíkům ubytování i před možností získat kompenzační příspěvek? (Vlastní zpracování)

Komentář: Z uvedeného vyplývá, že 54 ubytovatelů (86 %) poskytovalo ukrajinským uprchlíkům ubytování již před tím, než byl vládou schválený kompenzační příspěvek, který měl za cíl ušetřit ubytovatelům vynaložené náklady spojené s ubytováním. Pouze 9 respondentů (14 %) začalo poskytovat ubytování až po zavedení kompenzačního příspěvku. Tento fakt naznačuje velkou míru solidarity, která po začátku konfliktu na Ukrajině vznikla.

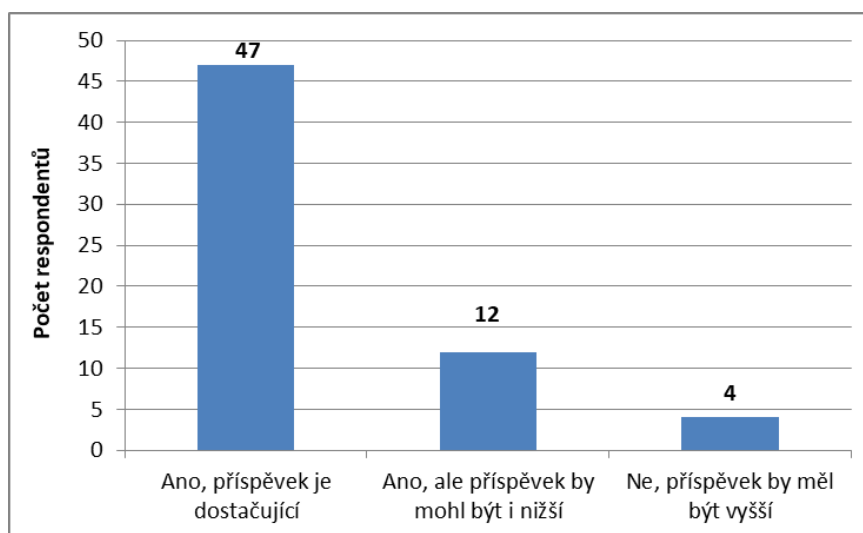
V reakci na tuto otázku pak respondentům byla položena další otázka, jejímž účelem bylo zjistit, zda by ubytovatelé byli ochotni poskytnout uprchlíkům ubytování i bez zavedení kompenzačního příspěvku. Odpověď na tuto otázku znázorňuje obrázek č. 9.

Obrázek 9 Byli byste ochotni poskytnout lidem, prchajícím před válkou, nouzové ubytování i bez kompenzačního příspěvku? (Vlastní zpracování)

Komentář: Cílem této otázky, jež navazuje na otázku předchozí, bylo zjistit, zda měl kompenzační příspěvek vliv na rozhodnutí ubytovatelů poskytnout ukrajinským uprchlíkům ubytování. Z grafu je patrné, že pouze pro 7 dotazovaných (11 %) byl kompenzační příspěvek motivací k ubytování ukrajinských uprchlíků. Kompenzační příspěvek neměl vliv na 56 ubytovatelů (89 %), což opět ukazuje na soudržnost s ukrajinskými uprchlíky.

V souvislosti s kompenzačním příspěvkem byla dále zjišťována spokojenost s jeho stanovenou výší. Výsledek jednotlivých odpovědí objasňuje obrázek č. 10.

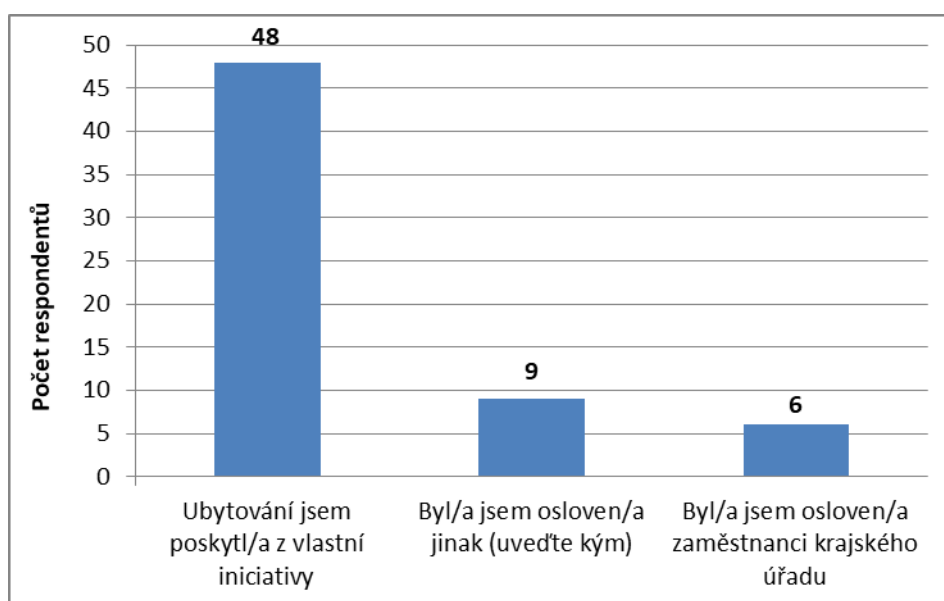

Obrázek 10 Jste spokojeni s výší kompenzačního příspěvku? (Vlastní zpracování)

Komentář: Na základě dotazníkového šetření bylo zjištěno, že s výší kompenzačního příspěvku je spokojeno 59 dotazovaných ubytovatelů. Z tohoto počtu je pro 47

dotazovaných (75 %) příspěvek dostačující na pokrytí veškerých nákladů. Zbylých 12 dotazovaných (19 %) uvedlo, že by kompenzační příspěvek mohl být i nižší. Tato skutečnost může být dána například tím, že respondenti poskytují ubytování přátelům nebo rodinným příslušníkům. Pouze 4 ubytovatelé (6 %) nejsou spokojeni s výší kompenzačního příspěvku a uvítali by příspěvek vyšší.

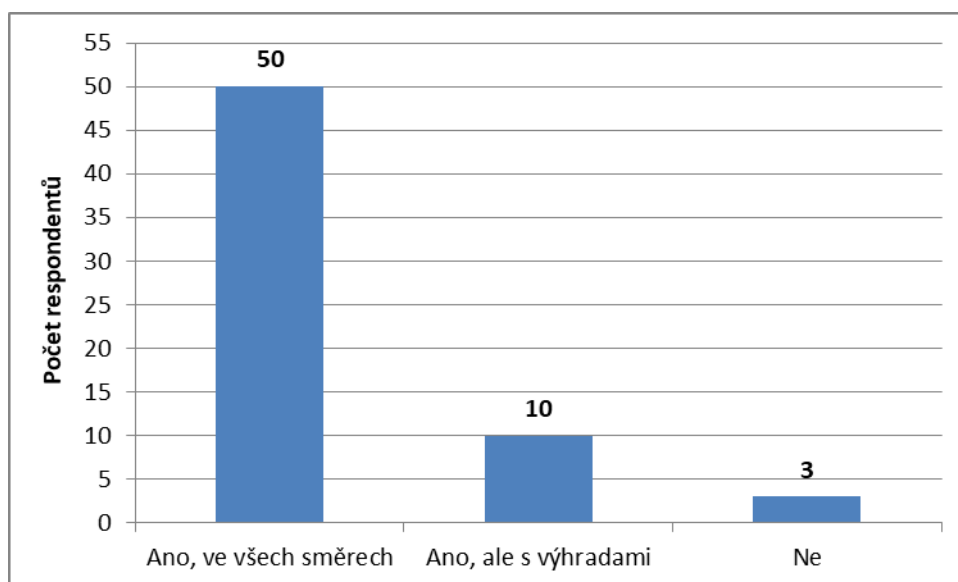
Jedním z úkolů hejtmána kraje bylo zajistit ubytovací kapacity pro ukrajinské uprchlíky. Na základě této udělené povinnosti bylo v rámci dotazníkového šetření zjišťováno, v jakém rozsahu ubytovatelé poskytli ubytování na základě oslovení zaměstnanců Zlínského kraje. Jednotlivé odpovědi znázorňuje obrázek č. 11.

Obrázek 11 Ubytovali jste ukrajinské uprchlíky na základě oslovení KÚ Zlínského kraje nebo jste ubytování poskytli z vlastní iniciativy? (Vlastní zpracování)

Komentář: Účelem této otázky bylo zjistit, zda poskytnutí ubytování ukrajinským uprchlíkům vzniklo na základě impulsu od zaměstnanců krajského úřadu, kteří byli pověřeni hejtmánem Zlínského kraje kontaktovat některé ubytovatele. Z odpovědí respondentů však vyplývá, že 48 z nich (76 %) poskytlo ubytování z vlastní iniciativy, což opět odkazuje na solidaritu českých občanů. Z celkového počtu 63 respondentů, kteří se zapojili do dotazníkového šetření, bylo pouze 6 (10 %) osloveno zaměstnanci krajského úřadu. Zbývajících 9 ubytovatelů (14 %) dostalo podnět k nabídce ubytování z jiných zdrojů. Jednalo se převážně o oslovení městských a obecních úřadů, v nichž ubytovatele provozují své ubytovací zařízení. Někteří respondenti byli osloveni také hasičským záchranným sborem, charitou nebo ukrajinskými pracovníky, kteří v daném zařízení bydleli již v předchozí době.

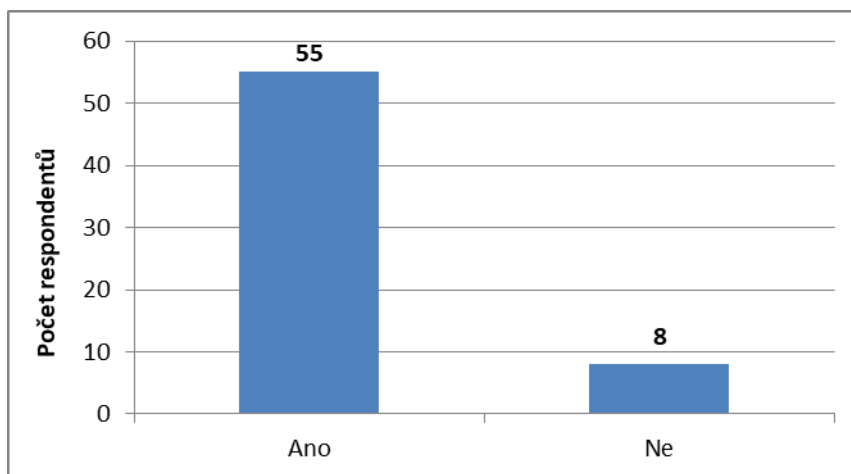
V rámci uzavírání smluv přišli ubytovatelé do kontaktu s pracovníky krajského úřadu, kteří měli tuto agendu na starost. I proto byla jedna z otázek položena také na přístup a informační podporu těchto pracovníků, ve vztahu právě k samotným ubytovatelům. Jednotlivé odpovědi v souvislosti s touto otázkou graficky znázorňuje obrázek č. 12.

Obrázek 12 Byli jste spokojeni s přístupem a informační podporou zaměstnanců krajského úřadu? (Vlastní zpracování)

Komentář: S přístupem a informační podporou zaměstnanců krajského úřadu bylo spokojeno 60 respondentů (95 %), z nichž 50 (79 %) nemělo k postupu zaměstnanců krajského úřadu žádné připomínky. 10 z těchto respondentů (16 %) bylo v konečném důsledku také spokojeno, ale měli k zaměstnancům krajského úřadu určité výhrady. Pouze 3 ubytovatelé (5 %) nebyli s přístupem a informovaností zaměstnanců krajského úřadu spokojeni. Respondentům v tomto případě bylo umožněno uvést také důvod svých výhrad, nebo své nespokojenosti. Z 13 respondentů, kterým bylo umožněno uvést důvod své nespokojenosti, však odpověděli pouze 3. Tito respondenti uvedli, jako důvod své nespokojenosti, především netolerantní přístup zaměstnanců a špatnou nebo pozdní informovanost.

Obrázek č. 13 zobrazuje odpovědi na otázku spokojenosti s vytížeností ubytovacích kapacit, dle smluv sjednaných se Zlínským krajem. Na základě těchto smluv byli ubytovatele povinni poskytnout Zlínskému kraji v případě potřeby své ubytovací kapacity. V případě, že by je kraj o tyto kapacity požádal, musel by je dle smluv ubytovatel poskytnout bez ohledu na to, zda tam má ubytované jiné osoby.

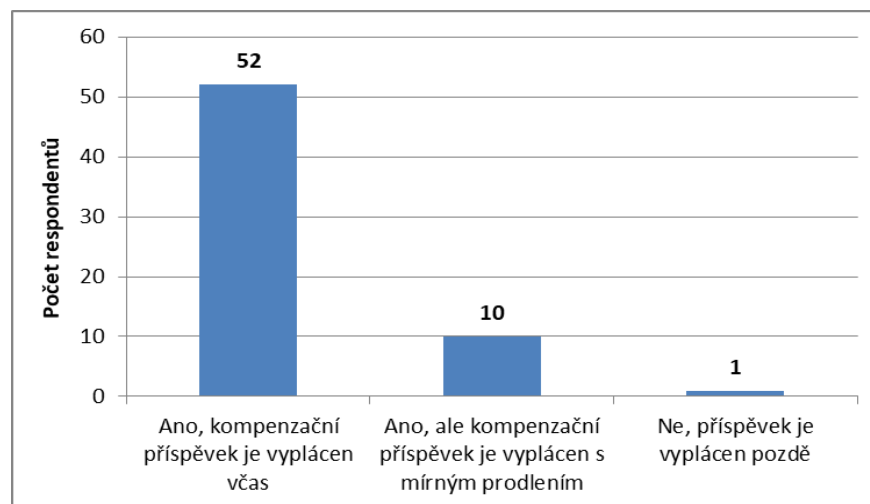

Obrázek 13: Jste spokojeni s vytížeností Vašich ubytovacích kapacit, dle smluv sjednaných se Zlínským krajem? (Vlastní zpracování)

Komentář: Z uvedeného grafu vyplývá, že 55 respondentů (87 %) je spokojeno s vytížeností svých ubytovacích kapacit, a to dle smluv sjednaných se Zlínským krajem. Zbýlých 8 respondentů (13 %) spokojeno není, což může být důsledkem stále nižšího počtu nově příchozích uprchlíků, a také integrací uprchlíků, kteří si postupně našli vlastní bydlení.

Z hlediska správného nastavení smluv bylo důležité také zjistit, zda kraj vyplácí stanovený kompenzační příspěvek k datu, ke kterému se ve smlouvě zavázal. Jednotlivé odpovědi na tuto otázku znázorňuje obrázek č. 14.

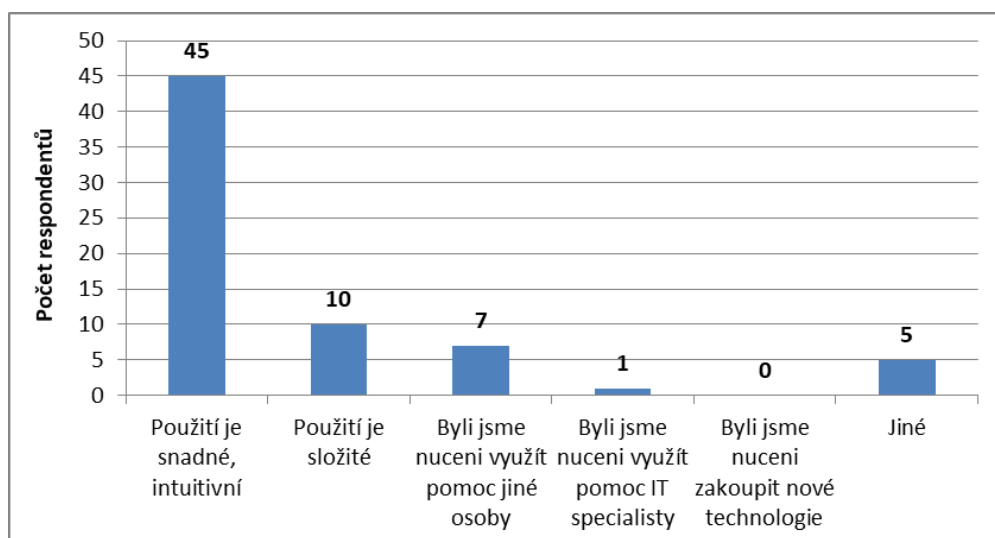

Obrázek 14 Jste spokojeni s vyplácením kompenzačního příspěvku ze strany Zlínského kraje způsobem, jak je uvedeno ve smlouvě? (Vlastní zpracování)

Komentář: Další otázka v dotazníkovém šetření byla směřována na dodržování předem stanovených smluvních podmínek, konkrétně pak na to, zda je kompenzační příspěvek vyplácen včas. Z celkového počtu 63 respondentů 52 uvedlo (83 %), že kompenzační příspěvek je vyplácen včas. Dalších 10 respondentů (16 %) uvedlo, že jsou spokojeni s vyplácením kompenzačního příspěvku i přes to, že je vyplácen s mírným prodlením. Pouze 1 respondent uvedl, že kompenzační příspěvek je vyplácen pozdě.

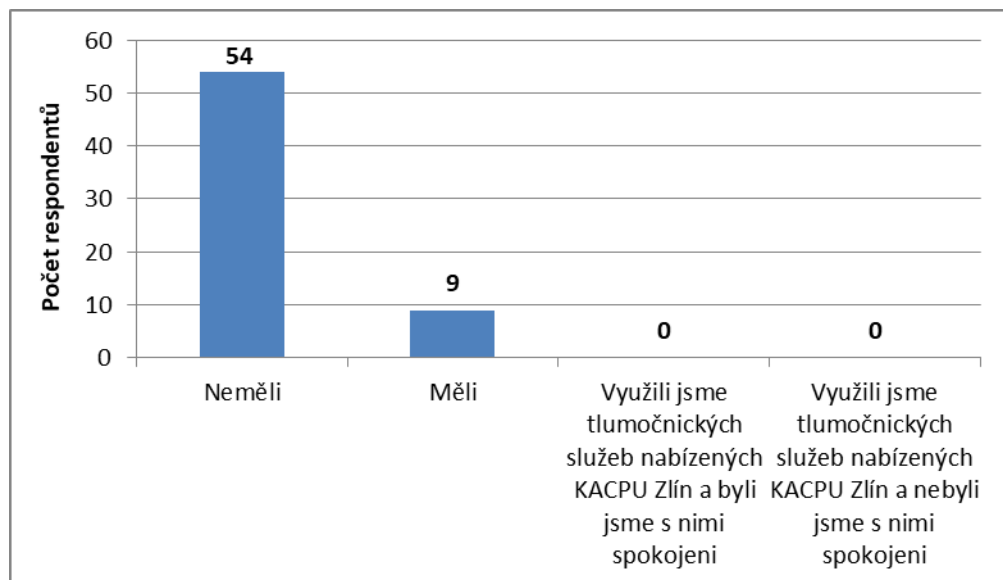
Jednou z povinností ubytovatelů je průběžné vkládání údajů o nástupu k ubytování a ukončení pobytu přidělených osob, a to v elektronické databázi humanitární pomoci (HUMPO). Cílem bylo zjistit, zda používání této databáze není po ubytovatele příliš náročné. Odpověď na tuto otázku zobrazuje obrázek č. 15

Obrázek 15 Uved'te, jak je pro Vás náročné používání systému HUMPO (Vlastní zpracování)

Komentář: V rámci tohoto bodu dotazníkového šetření bylo možné vybrat jednu či více odpovědí. Jednu odpověď vybrali všichni ubytovatelé, kteří vnímají databázi humanitární pomoci jako snadný a intuitivní nástroj pro ukládání dat. Celkový počet ubytovatelů s tímto názorem byl 45 (71 %). Za složitou považuje databázi HUMPO 10 respondentů (16 %). Pomoc jiné osoby muselo využít 7 ubytovatelů (11 %), služby IT specialisty pak pouze 1 respondent. Nikdo z ubytovatelů si kvůli databázi HUMPO nemusel pořizovat nové technologie. Odpověď jiné, v rámci tohoto dotazu, zvolilo 5 respondentů (8 %). U odpovědi jiné bylo respondentům umožněno doplnit svoji odpověď slovním vyjádřením. Jeden z respondentů uvedl, že databázi HUMPO bylo složité vyplňovat v prvních měsících po zavedení, když se vše neustále měnilo. Konkrétně 2 respondenti uvedli, že složitost databáze HUMPO nemohou posoudit, protože ji za ně vyřizuje příslušný obecní úřad. Další 2 respondenti svoji odpověď slovně neokomentovali.

Další otázka v souvislosti s dotazníkovým šetřením byla směřována na vzájemnou komunikační bariéru českých ubytovatelů a ukrajinských uprchlíků. Cílem bylo také zjistit, zda v případě vzniklých problémů s komunikací, ubytovatele využili služeb tlumočnicka z KACPU ve Zlíně a zda byli spokojeni s jeho službami. Tuto problematiku vystihuje obrázek č. 16.

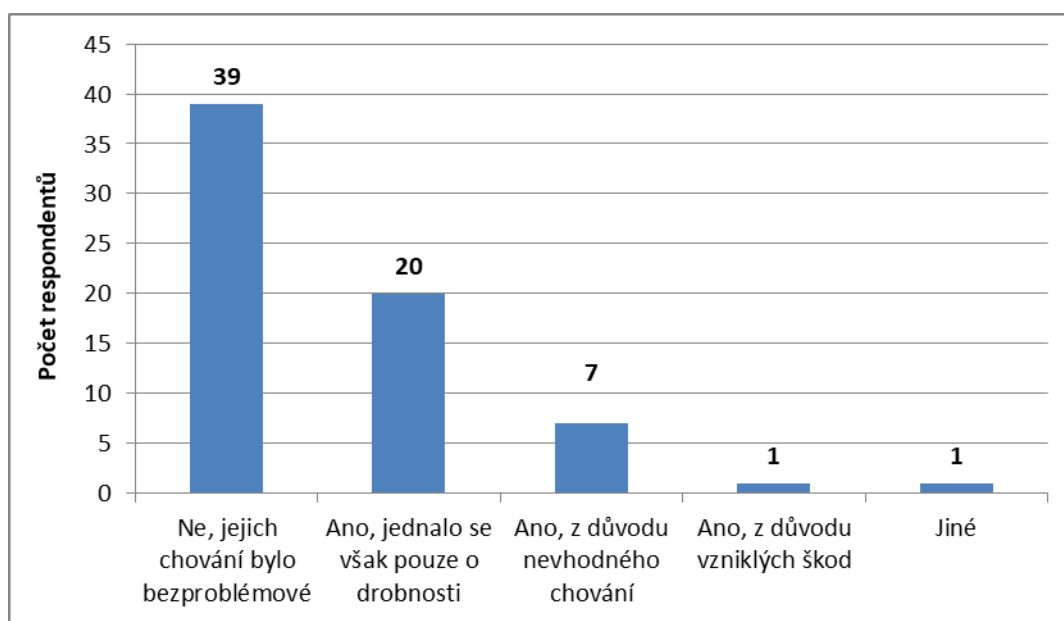

Obrázek 16 Měli jste potíže s komunikací s ukrajinskými uprchlíky?
(Vlastní zpracování)

Komentář: Z uvedeného grafu vyplývá, že 54 respondentů (86 %) nemělo potíže s komunikací s ukrajinskými uprchlíky. Tato skutečnost může být dána relativní

příbuzností českého a ukrajinského jazyka. Zbýlých 9 respondentů (14 %) uvedlo, že potíže s komunikací měli. V rámci této otázky byly nadefinovány ještě dvě další odpovědi týkající se využití tlumočnicka, kterého mohli využít, mimo uprchlíky, také ubytovatelé. Služby tlumočnicka však z ubytovatelů nikdo nevyužil nebo o této službě nevěděl.

Poslední otázka dotazníkového šetření byla zaměřena na chování ukrajinských uprchlíků v objektech jednotlivých ubytovatelů. Odpovědi na tuto otázku graficky znázorňuje obrázek č. 17.

Obrázek 17 Byli jste nuceni řešit problémy spojené s chováním ukrajinských uprchlíků, ve Vámi poskytovaných objektech? (Vlastní zpracování)

Komentář: I v této otázce mohli případně respondenti vybrat více odpovědí. Z obrázku vyplývá, že 39 ubytovatelů (62 %) neshledalo chování ukrajinských uprchlíků za problémové. Všichni z těchto respondentů tuto odpověď označili jako jedinou. Dalších 20 respondentů (32 %) uvedlo, že byli nuceni z hlediska chování uprchlíků řešit drobné problémy. Někteří ubytovatelé uvedli, že se ve svých objektech setkali s nevhodným chováním uprchlíků. Konkrétně tuto možnost označilo 7 respondentů (11 %). Pouze 1 respondent musel řešit vzniklé škody. Jeden z ubytovatelů také svoji odpověď doplnil slovním komentářem v odpovědi jiná, ve kterém zmínil, že se setkal u uprchlíků s násilím mužů proti ženám, ale také alkoholismem a používáním lehkých drog.

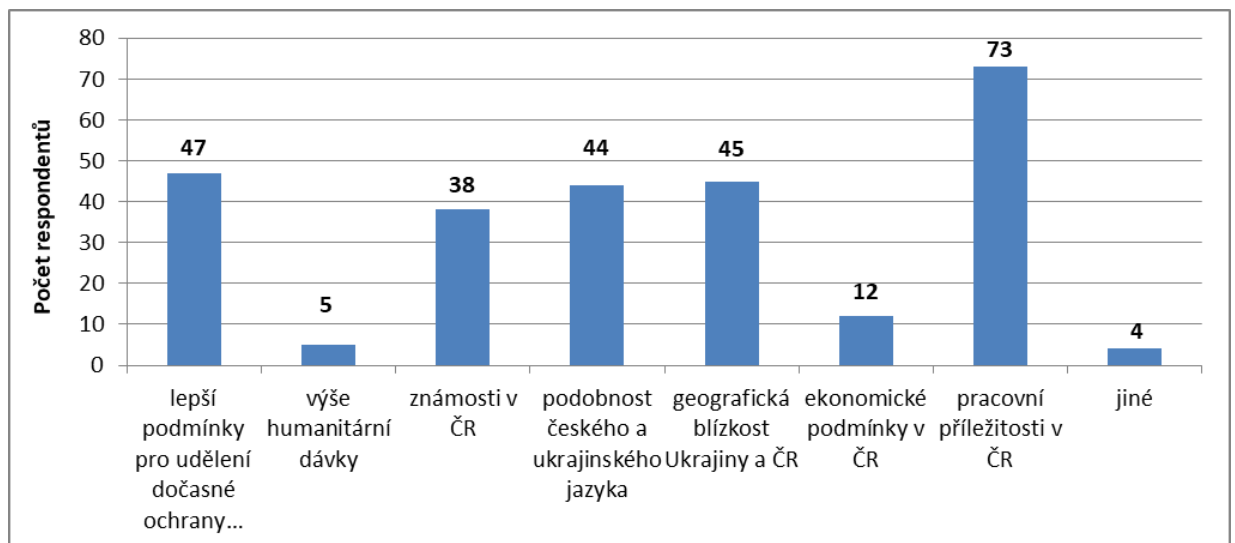
7.3 Dotazníkové šetření určené ukrajinským uprchlíkům

Na základě rozhodnutí ústředního krizového štábu byla orgánům krizového řízení Zlínského kraje v souvislosti s ukrajinskou migrační vlnou velkého rozsahu udělena povinnost zřídit krajské asistenční centrum na pomoc Ukrajině. Tato centra, která vznikla ve všech krajských městech, měla za cíl zajistit uprchlíkům potřebné služby jakožto přidělení dočasné ochrany, zajištění ubytování, zřízení zdravotního pojištění či psychologickou pomoc.

Na základě této skutečnosti byl vytvořen dotazník pro ukrajinské uprchlíky, jehož cílem bylo především zjistit, jak se orgány krizového řízení kraje vypořádaly se zřízením a provozem krajského asistenčního centra ve Zlíně. Cílem dotazníku bylo mimo jiné také zjistit, jaké faktory byly rozhodující pro jejich výběr ČR a zejména pak Zlínského kraje. V neposlední řadě bylo v rámci dotazníkového šetření zjišťováno, zda se uprchlíci mají v plánu po ukončení válečného konfliktu vrátit zpět na Ukrajinu či nikoli.

Samotný dotazník obsahoval 8 otázek a byl předán ukrajinským uprchlíkům fyzicky, a to přímo v KACPU ve Zlíně. Tento dotazník byl pro efektivní a regulérní sběr odpovědí přeložen do ukrajinského jazyka, a to rodilým mluvčím, který jako tlumočnick v KACPU ve Zlíně pracoval. Celé znění dotazníku je přiloženo v přílohách této práce, a to jak v českém (příloha P III), tak ukrajinském jazyce (příloha P IV).

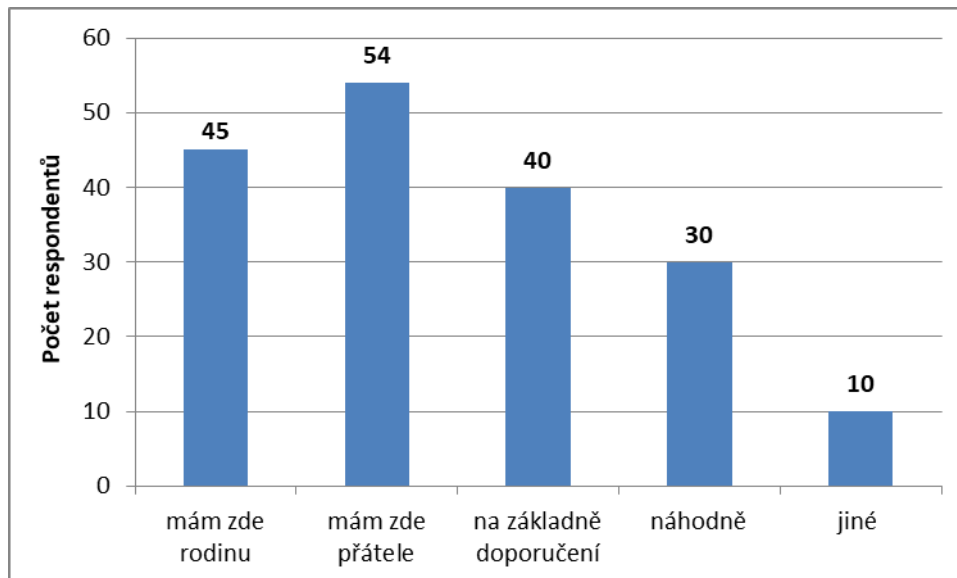
S žádostí o vyplnění dotazníku bylo osloveno celkem 200 ukrajinských uprchlíků starších 18 let. Z tohoto počtu však bylo ochotno dotazník vyplnit 162 uprchlíků. Návratnost dotazníku činila 81 %. Na obrázku č. 18 je grafické znázornění odpovědí na otázku: *Na základě jakých aspektů jste se rozhodli pro pobyt v České republice?* V rámci této otázky bylo umožněno ukrajinským uprchlíkům vybrat jednu či více odpovědí, a to především z toho důvodu, že při výběru cílové země nemusel být rozhodující pouze jeden dominantní faktor. V případě, že pro respondenty byly důležité i jiné, než předem definované faktory, mohli vlastními slovy tento faktor uvést.

Obrázek 18 Na základě jakých aspektů jste se rozhodli pro pobyt v České republice?
(Vlastní zpracování)

Komentář: Z uvedeného obrázku vyplývá, že zásadním faktorem pro ukrajinské uprchlíky byly pracovní příležitosti v ČR. Tento faktor hrál při výběru ČR roli u 73 respondentů (45 %). Dále při výběru ČR výrazněji ukrajinské uprchlíky motivoval způsob udělování dočasné ochrany, a to konkrétně 47 respondentů (29 %). Velmi podobnou roli hrála však také pro uprchlíky geografická blízkost Ukrajiny a ČR, kterou označilo 45 respondentů (28 %). Pouze o jednoho respondenta méně tedy 44 (27 %) označilo jako jeden z rozhodujících faktorů podobnost českého a ukrajinského jazyka. Spousta uprchlíků má v ČR také rodinné příslušníky, popřípadě přátele. Tato skutečnost hrála při výběru ČR roli u 38 respondentů (23 %), kteří uvedli, že zde mají známosti. Výrazně nižší roli pak u ukrajinských uprchlíků, z hlediska rozhodování pro ČR, hrály ekonomické podmínky v České republice. Tento faktor byl důležitý pro 12 respondentů (7 %). Pro příchozí uprchlíky byla Vládou ČR schválena humanitární dávka ve výši 5000 Kč. Tato dávka byla rozhodující pro 5 respondentů (3 %). Jiné, než předem nadefinované faktory, ovlivnilo 4 ukrajinské uprchlíky (2 %), kteří ve slovní odpovědi uvedli, že důležitým faktorem pro výběr ČR byla krása země, ale také úroveň vzdělávání.

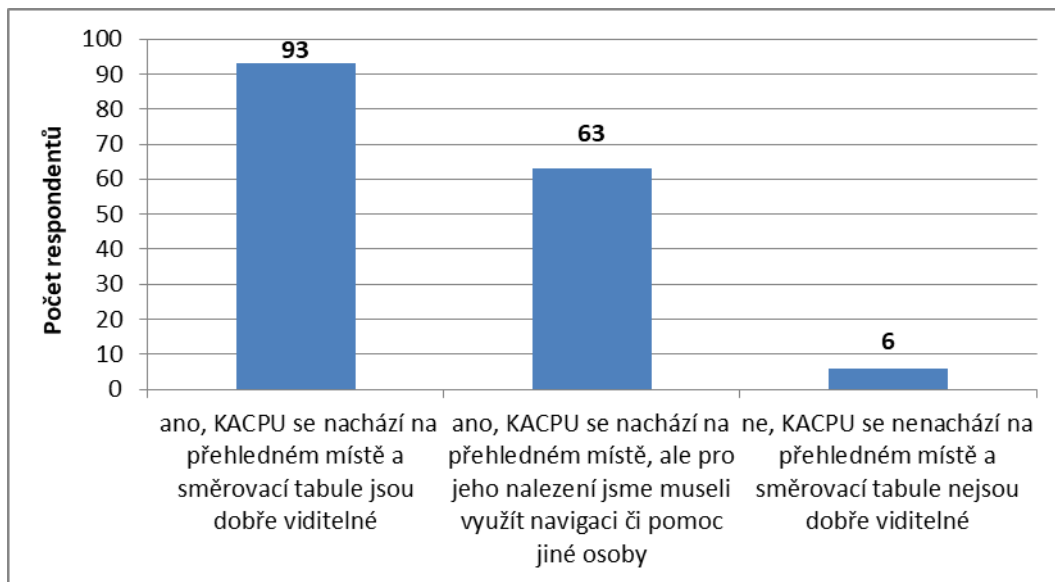
Pro zkoumanou oblast, kterou je Zlínský kraj, bylo také podstatné zjistit, z jakého důvodu si uprchlíci ze 14 krajů ČR vybrali právě ten zlínský. Odpověď na tuto otázku znázorňuje obrázek č. 19. Opět bylo respondentům umožněno vybrat jednu či více odpovědí.

Obrázek 19 Proč jste si vybrali KACPU právě ve Zlínském kraji?
(Vlastní zpracování)

Komentář: Je zřejmé, že pro výběr Zlínského kraje se velká část respondentů rozhodla kvůli kontaktům, které ve Zlínském kraji mají. Největší počet respondentů 54 (33 %) uvedl, že má ve Zlínském kraji přátele. Rodinu má ve Zlínském kraji 45 z dotazovaných uprchlíků (28 %). Někteří ukrajinští uprchlíci si vybrali Zlínský kraj na základě doporučení, a to konkrétně 40 respondentů (25 %). Byli však i tací uprchlíci, u kterých výběr Zlínského kraje nehrál výraznou roli. Tito uprchlíci se tak do Zlínského kraje dostali zcela náhodně. Takových respondentů bylo 30 (19 %). Další aspekty ukrajinských uprchlíků, které hrály při výběru Zlínského kraje roli, mohli respondenti uvést v odpovědi jiné. Tuto odpověď vybralo celkem 10 uprchlíků (6 %). Ačkoliv někteří respondenti uvedli tuto odpověď, ne všichni svůj důvod zmínili. Většina slovních odpovědí se však týkala práce, kterou tu měli ukrajinští uprchlíci domluvenou již před tím, než do Zlínského kraje přijeli.

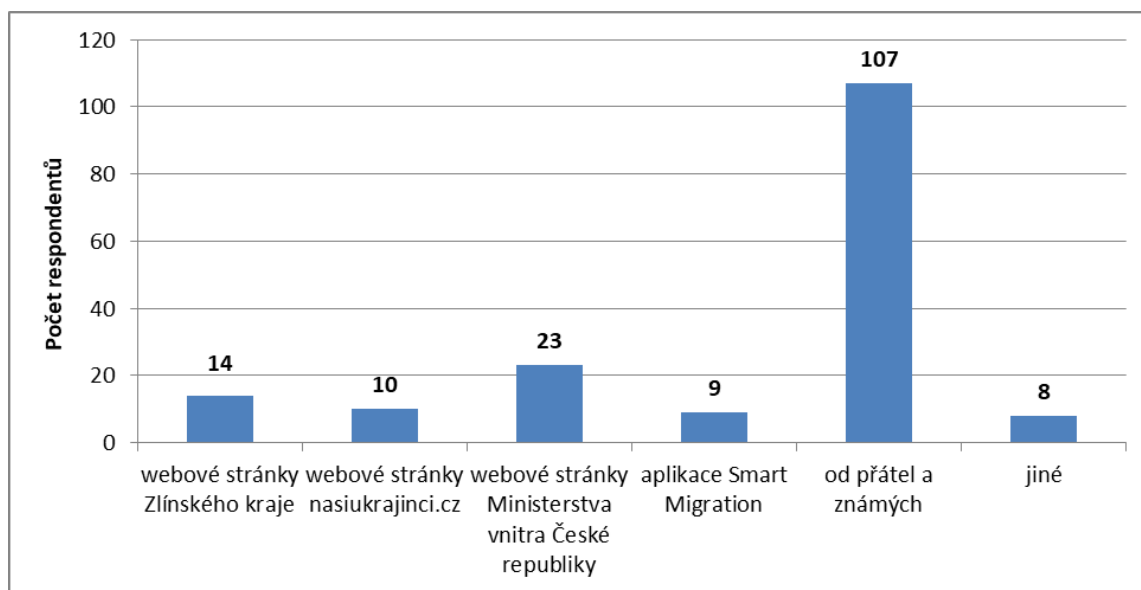
Z hlediska samotného Krajského asistenčního centra na pomoc Ukrajině bylo na základě dotazníkového šetření zjišťováno, zda pro ukrajinské uprchlíky bylo náročné tohle centrum najít. Odpovědi na tuto otázku graficky udává obrázek č. 20. Na tuto otázku mohli respondenti odpovědět pouze jednou odpovědí.

Obrázek 20 Bylo pro Vás jednoduché najít KACPU ve Zlíně?
(Vlastní zpracování)

Komentář: S umístěním KACPU ve Zlíně byla spokojena dominantní většina respondentů. Některým pro nalezení KACPU ve Zlíně výrazně pomohli směrovací tabule, které byly a neustále jsou po celém Zlíně rozmístěné. S tímhle tvrzením souhlasí 93 respondentů (57 %). Dalších 63 respondentů (39 %) je také spokojeno s aktuálním umístěním KACPU ve Zlíně, avšak pro jeho nalezení museli využít navigaci, či pomoc jiné osoby. Zbýlých 6 uprchlíků (4 %) mělo problém s nalezením KACPU ve Zlíně a není spokojeno s jeho umístěním.

Jednou věcí je, se do krajského asistenčního centra dostat, druhou pak vůbec zjistit, že něco jako krajské asistenční centrum bylo zřízeno a jaké služby nabízí. Proto v rámci dotazníkového šetření bylo také zjišťováno, z jakých informačních zdrojů uprchlíci čerpali informace o KACPU ve Zlíně a jeho nabízených službách. Jednotlivé informační zdroje znázorňuje obrázek č. 21. Pokud respondenti čerpali informace z většího množství zdrojů, bylo jim umožněno vybrat i více odpovědí.

Obrázek 21 Z jakých informačních zdrojů jste se dozvěděli o KACPU ve Zlíně?

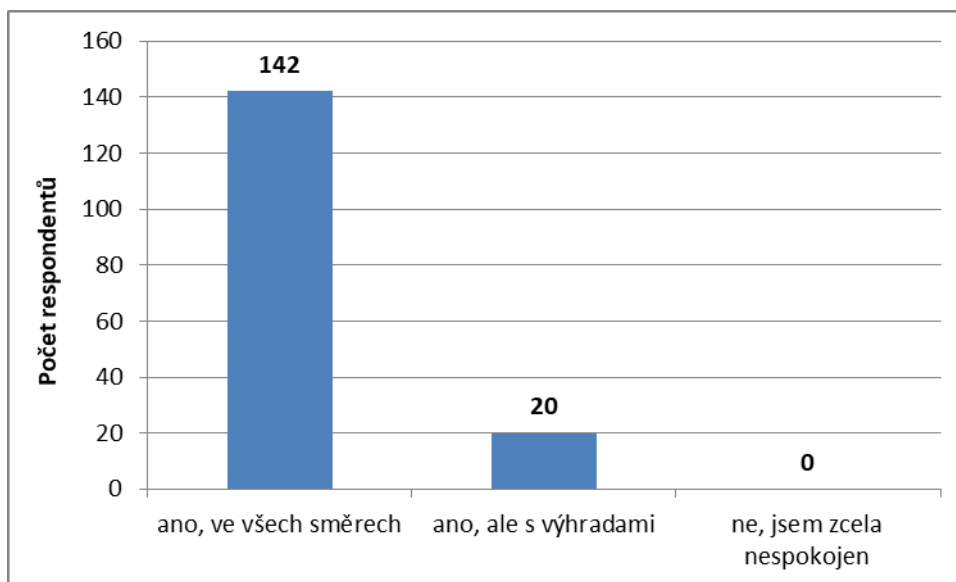
(Vlastní zpracování)

Komentář: Nejčastějším zdrojem, na základě něhož se uprchlíci dozvěděli o KACPU ve Zlíně, byly jejich přátelé a známí, kteří je na KACPU odkázali. Konkrétně se jednalo o 107 respondentů (66 %). Ministerstvo vnitra, jakožto hlavní orgán zodpovědný za migraci, také na svých webových stránkách informoval o migračních centrech. Na těchto webových stránkách pak hledalo informace 23 respondentů (14 %). O KACPU ve Zlíně informoval na svých webových stránkách ukrajinské uprchlíky také samotný Zlínský kraj. Tyto stránky využilo 14 z dotazovaných respondentů (9 %). Ministerstvo vnitra dále také pro potřeby pomoci ukrajinským uprchlíkům zřídila webové stránky nasiukrajinci.cz, na kterých bylo možné veškeré potřebné informace vyhledat, a to jak v českém, tak ukrajinském jazyce. Tyto webové stránky využilo 10 respondentů (6 %). V reakci na uprchlickou krizi vznikla také mobilní aplikace Smart Migration, kterou spustilo Ministerstvo práce a sociálních věcí. O KACPU ve Zlíně se z této aplikace dozvědělo potřebné informace rovněž 10 z dotazovaných (6 %). Další 7 respondentů

(4 %) uvedlo, že se o KACPU ve Zlíně a jeho nabízených službách, dozvěděli z jiných zdrojů.

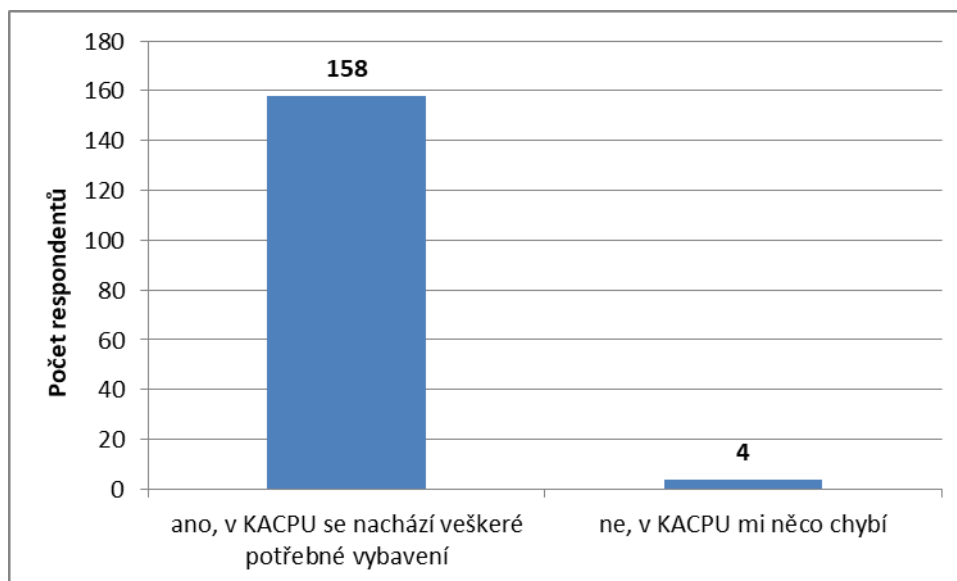
Následně byla zjišťována také spokojenost ukrajinských uprchlíků s odborností a ochotou personálu KACPU ve Zlíně. Výsledky tohoto zkoumaného jevu reflektuje obrázek č. 22.

Obrázek 22 Jste spokojeni s odborností a ochotou personálu KACPU ve Zlíně?
(Vlastní zpracování)

Komentář: Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že 142 respondentů (88 %) bylo s personálem v KACPU ve Zlíně zcela spokojeno. Někteří z uprchlíků však k personálu v KACPU měli své výhrady, i když v konečném důsledku byli spokojeni. Konkrétně se jednalo o 20 respondentů (12 %). Z hlediska možných nápravných opatření bylo možné své výhrady uvést na základě slovní odpovědi. Pokud tyto odpovědi byly vyplněny, jednalo se ve všech případech o nevhodné chování některých osob z personálu (drzost, nepříjemné vystupování, arogantnost). Ačkoliv někteří respondenti měli k personálu nějaké výhrady, nikdo z dotazovaných neuvedl, že by s přístupem nebyl spokojen.

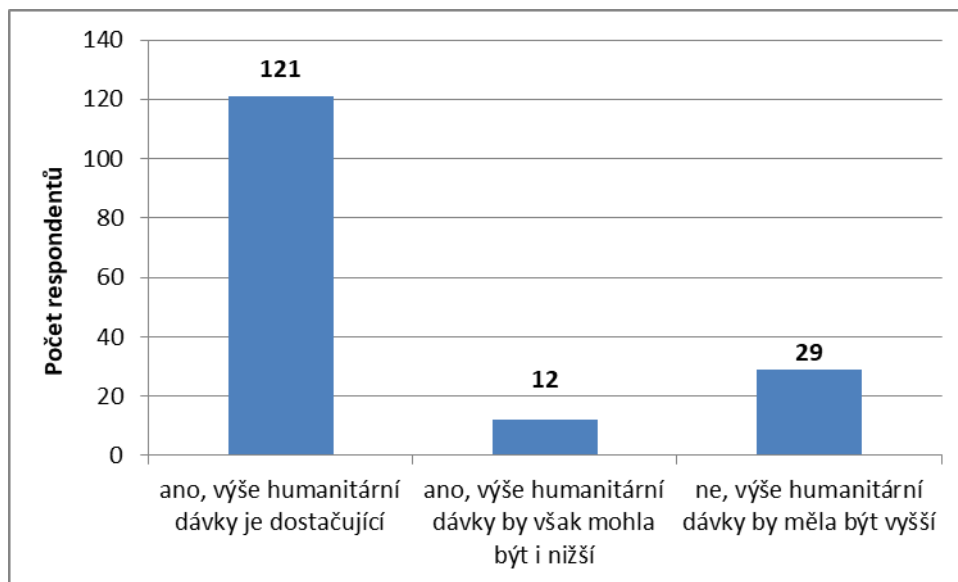
Z hlediska KACPU ve Zlíně byla v rámci dotazníku kladena otázka také na jeho vybavenost. Poměr jednotlivých odpovědí zobrazuje obrázek č. 23.

Obrázek 23 Jste spokojeni se zázemím, které poskytuje KACPU ve Zlíně?
(Vlastní zpracování)

Komentář: Naprostá většina respondentů uvedla, že jsou spokojeni se zázemím, které KACPU ve Zlíně poskytuje. Konkrétně 158 uprchlíků (98 %) uvedlo, že se zde nachází veškeré potřebné vybavení, které na dobu jejich pobytu považují za důležité. Pouze 4 respondenti (2 %) uvedli, že jim ke spokojenosti z hlediska vybavenosti KACPU něco chybí. Opět bylo uprchlíkům umožněno tuto nespokojenost vyjádřit slovně. Tímto způsobem však odpověděli pouze 2 respondenti, kteří uvedli, že jim chybí voda.

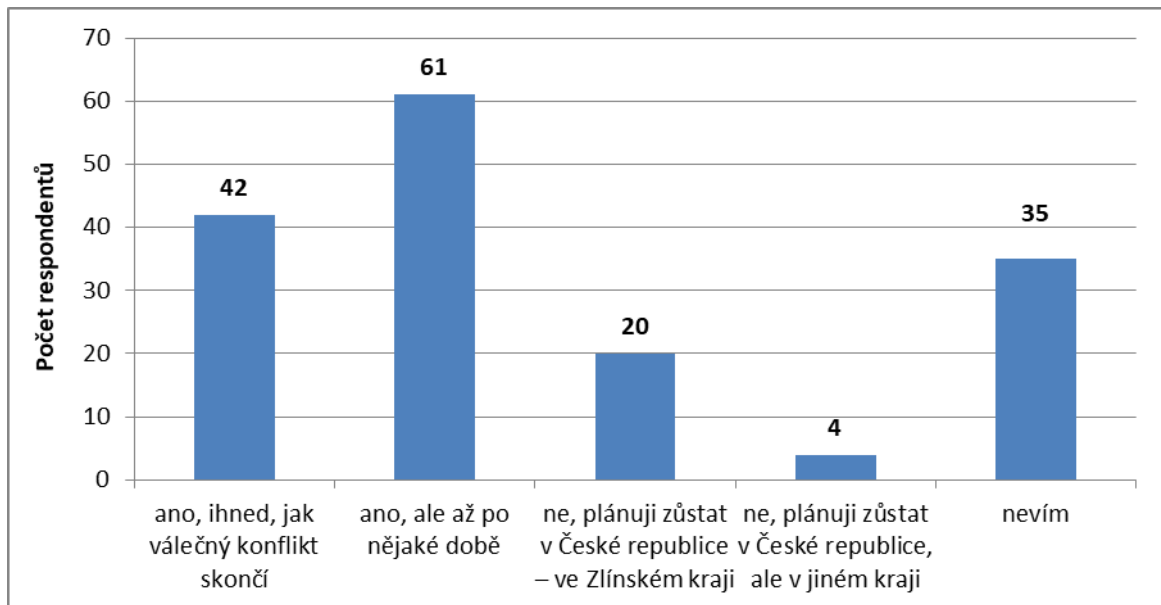
Na základě zákona č. 66/2022 Sb. byla všem ukrajinským uprchlíkům vyplácena humanitární dávka ve výši 5000 Kč. Na obrázku č. 24 jsou graficky znázorněny odpovědi, které se týkají spokojenosti s výší této humanitární dávky.

Obrázek 24 Je pro Vás výše humanitární dávky 5 000 Kč, kterou nabízí ČR ukrajinským uprchlíkům, dostačující na důstojné vyžití? (Vlastní zpracování)

Komentář: Pro 121 respondentů (75 %) je výše humanitární dávky dostačující na důstojné vyžití. Někteří z uprchlíků však uvedli, že výše humanitární dávky dostačující není, a že by měla být vyšší. Celkový počet těchto respondentů s tímto názorem je 29 (18 %). Na druhou stranu 12 respondentů (7 %) uvedlo, že by výše humanitární dávky mohla být i nižší.

Jak již bylo zmíněno, jedním z cílů dotazníkového šetření bylo také zjistit, zda se ukrajinští uprchlíci chtějí po ukončení válečného konfliktu vrátit zpět na Ukrajinu. Odpověď na tuto otázku zobrazuje obrázek č. 25.

Obrázek 25 Máte v plánu se, po ukončení válečného konfliktu, vrátit zpět na Ukrajinu?
(Vlastní zpracování)

Komentář: Z obrázku č. 8 vyplývá, že 61 z dotazovaných uprchlíků (38 %) má v plánu se někdy v budoucnu na Ukrajinu vrátit, ale zpět do rodné země pospíchat nebudou. Dalších 42 respondentů (26 %) uvedlo, že se na Ukrajinu vrátí hned, jak válečný konflikt skončí. Z celkového počtu 162 dotazovaných 35 (22 %) uvedlo, že ještě nejsou rozhodnutí, zda zůstanou v ČR nebo se vrátí na Ukrajinu. Zbýlých 24 uprchlíků je přesvědčeno, že by chtělo v ČR zůstat natrvalo. Z tohoto počtu 20 respondentů (12 %) chce zůstat přímo ve Zlínském kraji. 4 respondenti (2 %) mají v plánu zůstat v ČR, ale v jiném kraji.

8 DISKUZE A NAVRHOVANÁ DOPORUČENÍ

Na základě analýzy postupu veřejné správy lze konstatovat, že Česká republika v rámci vzniklé ukrajinské uprchlické krize dostála svým závazkům, které byly stanoveny ve Strategii migrační politiky, a to zejména v bodech integrace a poskytnutého azylu. Česká republika dokázala pružně reagovat na neočekávanou migrační krizi velkého rozsahu, a to i zřízením Krajských asistenčních center na pomoc Ukrajincům. Je však důležité zmínit, že se na zvládnutí této krize velkou měrou podíleli také samotní občané ČR, kteří zejména v prvních měsících konfliktu prokázali velkou solidaritu, což dokazují také výsledky dotazníkového šetření pro ubytovatele, z nichž 89 % uvedlo, že by ukrajinské uprchlíky ubytovali i bez kompenzačního příspěvku.

Je důležité také přiznat, že výrazným přispěním ke zvládnutí ukrajinské uprchlické krize bylo zapojení jednotlivých krajů. Z hlediska analyzovaného území, tedy Zlínského kraje, lze zhodnotit, že Zlínský kraj se s těmito úkoly vypořádal velmi dobře a dokázal pružně reagovat na vzniklé situace. Tento fakt dokazují, jak výsledky dotazníkového šetření, tak také rozhovor s odborníkem z hasičského záchranného sboru, který stál u zrodu krajského asistenčního centra ve Zlíně. Ačkoliv naprostá většina dotazovaných je s prací Zlínského kraje spokojena, vždy lze nalézt mírné nedostatky, které v případě dalších podobných problémů mohou vést ke zlepšení. Nyní tak zmíním pár navrhovaných doporučení, na která by se Zlínský kraj mohl zaměřit.

Ačkoliv hejtmanovi kraje byla nařízením vlády přidělena povinnost zajistit v požadovaném rozsahu ubytovací kapacity, lze bezpochyby říci, že mu tuto povinnost výrazně ulehčili samotní ubytovatelé, kteří v 76 % poskytli ubytování z vlastní iniciativy. Z hlediska tohoto počtu se však jedná pouze o ubytovatele, kteří s krajem mají uzavřenou smlouvu pro vyplácení kompenzačního příspěvku. Nelze však opomenout také pomoc solidárních domácností, které do tohoto vzorku nespádají. Tohle číslo se může na první pohled zdát jako vysoké, ale berme na vědomí, že 61 % uprchlíků si vybralo Zlínský kraj především proto, že zde mají přátele nebo rodinu. Tím chci naznačit, že v případě podobné migrační krize velkého rozsahu v jiném státě, by nemusela míra solidarity být tak vysoká, jako v případě ukrajinských uprchlíků. Proto bych v případě, že kraje budou do řešení migrace zapojeny i v budoucnu, doporučoval s těmito ubytovateli, z nichž většina byla v mnoha ohledech se spoluprací se Zlínským krajem spokojena, udržovat kontakt a na základě smlouvy si zajistit jejich případnou pomoc i při dalších migračních krizích.

Na druhou stranou z této skutečnosti vyplývá také fakt, který poukazuje na to, že na počátku migrační krize nebyly přesně stanoveny postupy, kterými se ubytovatelé, ale také kraje měly řídit. Tito ubytovatelé na počátku ukrajinské migrační krize sice poskytovali ubytování dobrovolně z vlastní iniciativy, avšak pro přehlednost následného vyplácení kompenzačního příspěvku se tento postup ukázal jako nevhodný. Stát ani kraj tak nemohli regulovat a následně monitorovat počty jednotlivých uprchlíků na daném území. Tyto počty byly pouze odhadované, což vedlo k určitým problémům. Navíc ani samotní ubytovatelé nevěděli, jestli uprchlík vůbec má nárok na bezplatné ubytování, a přesto se pak domáhali kompenzačního příspěvku. Ačkoliv z dotazníkového šetření vyplývá, že 89 % ubytovatelů by ubytování poskytlo i bez kompenzačního příspěvku, přesto je jim tento příspěvek vyplácen. Ano, ubytovatelé se tohoto příspěvku mohli vzdát, ale proč, když na tento příspěvek mají nárok. Musíme si uvědomit, že o ubytování v nouzi by měli žádat opravdu jen uprchlíci, kteří nemají kam jít, a to právě prostřednictvím azylových center, popřípadě krajských asistenčních center. Často se tak stávalo, že do KACPU přišli uprchlíci s tím, že předem věděli, kde chtějí bydlet, což je nežádoucí.

Podobnost českého a ukrajinského jazyka jistě hrála velkou roli v komunikaci ubytovatelů s uprchlíky. Z provedeného dotazníkového šetření však vyplývá, že s komunikací mělo problém 14 % ubytovatelů. Na tom by nebylo až tak nic zvláštního, podstatné je, že nikdo z těchto ubytovatelů nevyužil pomoc tlumočnicků z KACPU. Je však otázkou, zda o této možnosti nevěděli, anebo věděli a nechtěli ji využít. Proto bych ubytovatele na tuto možnost upozorňoval již v průběhu uzavírání smluv.

Jedním velkým otazníkem je databáze HUMPO, se kterou jsem měl sám možnost v rámci své praxe pracovat. Samozřejmě, o její potřebě a využitelnosti nelze polemizovat. Ačkoliv pouze 16 % ubytovatelů uvedlo, že používání systému HUMPO je náročné, je potřebné se zamyslet nad tím, že tuto databázi mohou využívat také senioři, kteří mohou mít s touto databází určité problémy. Náročnost systému a jeho změn v rámci legislativy dokazuje také rozhovor s poručíkem Ing. Marcelm Mahd'ákem. V případě, že by tento systém byl využíván i v případě další vzniklé krize, doporučil bych jednotlivé uživatele tohoto systému pozvat na školení, kde by proběhla ukázka používání tohoto systému. Tímto by bylo také v určité míře zamezeno velkému množství dotazů, které pracovníci, jež s tímto systémem pracovali, byli nuceni složitě telefonicky řešit.

Z hlediska samotného KACPU ve Zlíně bylo dle mého názoru velmi vhodným krokem přemístění tohoto centra z areálu nemocnice Tomáše Bati na aktuální stanoviště, které

se momentálně nachází přímo v centru města nedaleko samotného Baťova mrakodrapu. S umístěním aktuálního KACPU je spokojeno 96 % uprchlíků. Co se týče jeho vybavenosti, zde také panuje velká spokojenost a to dokonce v 98 %. Ačkoliv je zde míra spokojenosti velmi vysoká, doporučil bych na základě odpovědí zbylých 2 % uprchlíků umístit na viditelné místo výdejník na vodu.

Důležité také je, aby se Zlínský kraj pokusil zde udržet co nejvíce uprchlíků i po skončení válečného konfliktu. Z mého výzkumu vyplývá, že ve Zlínském kraji plánuje zůstat prozatím 12 % uprchlíků. Tito uprchlíci mohou být velmi platní v oblasti snížení míry nezaměstnanosti v kraji, ale také mohou přispívat svými odvody do státního rozpočtu. Ačkoliv z dat českého statistického úřadu ke dni 28. 2. 2022 vyplývá, že míra nezaměstnanosti ve Zlínském kraji je v rámci krajů ČR nejnižší (3,02 %), z hlediska žadatelů o práci vychází, že nejvyšší počet těchto žadatelů (16 %) tvoří občané ve věku 55 -59 let, kteří dle mého názoru nebudou vyhledávat příliš fyzicky náročnou práci, kterou by mohli zastat právě ukrajinští uprchlíci (czso.cz, 2023). Tohoto kroku lze docílit zejména integrací ukrajinských uprchlíků do společnosti. K tomu jsou, dle mého mínění, vhodné zejména kulturní akce. V rámci Zlínského kraje je velmi známý zejména Zlín Film festival. Proto bych vedení Zlínského kraje doporučil setkat se s pořadatelem tohoto festivalu a pokusil se vyjednat promítání českého filmu s ukrajinskými titulky. Tímto by kraj přispěl, jak k jejich začlenění do společnosti, tak také k lepšímu vnímání českého jazyka v souvislosti s tím ukrajinským.

Poslední a zároveň nejdůležitější věcí, kterou bych v rámci navrhovaných doporučení zmínil, je sloučení legislativy. Ačkoliv lze činnost veřejné správy hodnotit z celkového pohledu kladně, tato migrační krize ukázala, že legislativně nejsou všechny potřebné věci jasně stanoveny, což dokládá také neustálá novelizace zákonů Lex Ukrajina. Územní samosprávné celky, ať už jsou to obce či kraje, by měly dát najevo svůj postoj k neustále měnící se legislativě, která ztěžovala práci nejen samotným odborníkům, ale také obyvatelům, a zcela jistě i samotným uprchlíkům.

ZÁVĚR

Předmětem této bakalářské práce bylo téma migrace, které v aktuální době ve společnosti výrazně rezonuje. V důsledku válečných konfliktů, přírodních katastrof či špatné ekonomické situace dochází k masivnímu stěhování lidstva. Nejinak tomu bylo i při vpádu ruských vojsk na území Ukrajiny dne 24. února 2022. Z mnoha občanů Ukrajiny se tak ze dne na den stali uprchlíci, kteří pod vidinou lepší budoucnosti opustili svá bydliště a s žádostí o pomoc se obrátili na jiné, převážně pak evropské země. Pomocnou ruku ukrajinským uprchlíkům podala také Česká republika.

V důsledku nečekaného přílivu velkého množství ukrajinských uprchlíků došlo v České republice k výraznému zatížení systému, a to jak z hlediska personálního, tak z hlediska kapacitního. Proto stát přenesl zodpovědnost také na územní samosprávné celky – obce a kraje. V reakci na tuto skutečnost bylo cílem této práce analyzovat postup vyššího samosprávného celku (Zlínského kraje), při řešení migrace velkého rozsahu.

Na základě použitých metod, kterými byly rozhovor s komisařem krizového řízení a havarijního plánování Zlínského kraje, a dotazníkové šetření určené ubytovatelům ukrajinských uprchlíků a následně také samotným uprchlíkům, bylo zjištěno, že v podmínkách, jaké Zlínský kraj měl, dokázal z hlediska povinností, které mu byly státem stanoveny, obstát velmi slušným způsobem. Zlínský kraj, ve spolupráci se starosty a obyvateli kraje, dokázal v časové tísní na svém území zajistit ubytovací kapacity pro více než 15 000 ukrajinských uprchlíků a s tím související agendu. Mimo jiné dokázal také zřídit a zajistit fungování krajského asistenčního centra.

Krajům jejich činnost ztěžovalo mnoho překážek, které často způsobovali jak samotní uprchlíci, tak v některých případech také ubytovatelé. Největší překážkou však pro celé spektrum byla neustále se měnící legislativa. Avšak i s těmito problémy se Zlínský kraj dokázal vypořádat a zajistit tak hladký průběh přijímání ukrajinských uprchlíků.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Bařův mrakodrap. *Česko země příběhů* [online]. © 2017 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.ceskozemepribehu.cz/pribeh/112-batuv-mrakodrap>

Bařův mrakodrap. In: *ZŠ Kvasice* [online]. 2023 [cit. 2023-05-04]. Dostupné z: <https://zskvasice.cz/category/exkurze-a-vylety/>

BROŽOVÁ, Kristýna. *Co znamenají termíny ekonomický migrant, cizinec a uprchlík?. Člověk v tísní* [online]. 2022 [cit. 2023-05-02]. Dostupné z: <https://www.clovekvtisni.cz/ekonomicky-migrant-nelegalni-uprchlik-cizinec-4588gp>

BŘICHÁČEK, Tomáš, 2016. *Unie ve víru migrační krize*. Praha: Institut Václava Klause. Publikace (Institut Václava Klause). ISBN 978-80-7542-023-7.

COHEN, Robin, 2019. *Migrace: stěhování lidstva od pravěku po současnost*. V Brně: Mapcards.net. ISBN 978-80-87850-09-1.

COLLIER, Paul, 2017. *Exodus: jak migrace mění náš svět*. Přeložil Blanka BOBOKOVÁ, přeložil Vincent RICHARDS. Praha: Libri. ISBN 978-80-7277-557-6.

Čtvrtletní zpráva o migraci za I čtvrtletí, In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2022. [cit. 2023-05-04]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/ctvrtletni-zprava-o-migraci-za-i-ctvrtleti-2022.aspx>

DRBOHLAV, Dušan, 2010. *Migrace a (i)migranti v Česku: kdo jsme, odkud přicházíme, kam jdeme?*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON). Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-039-1.

Dublinský systém, *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. © 2023 [cit. 2023-05-04]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/dublinsky-system.aspx>

HOLEC, Tomáš, 2021. *Ochrana obyvatel a krizové řízení: praktický průvodce a rádce úředníka*. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky. ISBN 978-80-7616-100-9.

Charakteristika kraje, *Český statistický úřad: Krajská správa ČSÚ ve Zlíně* [online]. 2023. [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xz/charakteristika_kraje

JEDLIČKA, Richard, Jaroslav KOŤA a Jan SLAVÍK, 2018. *Pedagogická psychologie pro učitele: psychologie ve výchově a vzdělávání*. Praha: Grada. Psyché (Grada). ISBN 978-80-271-0586-1.

JUREČKOVÁ, Adéla. *Češi a migrace: proč se nám nedostává solidarity?*. Heinrich-Böll-Stiftung [online]. 2020 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://cz.boell.org/cs/2020/10/12/cesi-migrace-proc-se-nam-nedostava-solidarity>

Legální migrace. *Ministerstvo vnitra České republiky: Odbor azylové a migrační politiky* [online]. © 2023 [cit. 2023-05-02]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/legalni-migrace.aspx>

LOCHMANNOVÁ, Alena, 2017. *Veřejná správa: základy veřejné správy*. Prostějov: Computer Media. ISBN 978-80-7402-295-1.

MAHĎÁK, Marcel, 5. 4. 2023. *Aktuální problematika Migrace*. Zlín. Osobní rozhovor Metodické doporučení pro územní samosprávné celky. In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2022 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/odk2/soubor/metodika-stav-k-4-4-2022-f-pdf.aspx>

Migrace: Migrační a azylová politika České republiky. *Ministerstvo vnitra České republiky: Odbor azylové a migrační politiky* [online]. © 2023 [cit. 2023-05-04]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/migrace-web-uvod-migrace.aspx>

Migration: Push and pull factors. *BBC* [online]. © 2023 [cit. 2023-05-04]. Dostupné z: <https://www.bbc.co.uk/bitesize/guides/z3p4b82/revision/1>

Nelegální migrace v České republice. *Ministerstvo vnitra České republiky: Odbor azylové a migrační politiky* [online]. © 2023 [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/nelegalni-migrace-v-ceske-republice.aspx>

Nezaměstnanost ve Zlínském kraji. *Český statistický úřad* [online]. 2023 [cit. 2023-05-05]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xz/nezamestnanost-ve-zlinskem-kraji-k-28-2-2023>

O městě. *Zlín* [online]. © 2023. [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.zlin.eu/o-meste>

O organizaci. *Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra* [online]. ©2017 [cit. 2023-05-04]. Dostupné z: <https://www.suz.cz/kdo-jsme/historie-a-soucasnost/>

O Zlínském kraji. *Zlínský kraj* [online]. 2023 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://zlinskykraj.cz/o-zlinskem-kraji>

Od pátku bude v Česku platit nouzový stav. Pomůže Ukrajincům a lidem, kteří se o ně starají. Běžných občanů se nedotkne. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. © 2023 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/od-patku-bude-v-cesku-platit-nouzovy-stav-pomuze-ukrajincum-a-lidem-kteri-se-o-ne-staraji-beznych-obcanu-se-nedotkne.aspx>

Orgány krizového řízení s územní působností. *Vzdělávání členů SH ČMS* [online]. ©2014 [cit. 2023-05-04]. Dostupné z: <https://www.vzdelavani-dh.cz/publicCourse?id=72&head=175&subhead=529>

PAVLÍK, Zdeněk, 2016. *Minulost a budoucnost migrace*. In: ŠÍDLLO, Luděk a Boris BURCIN, ed. *Migrace a demografické výzvy: sborník vybraných příspěvků z XLVI. konference České demografické společnosti : Jindřichův Hradec, 26.-27. května 2016* [online]. Praha: Oeconomica, s. 4-11 [cit. 2023-04-28]. ISBN 978-80-245-2183-1. Dostupné z: <https://www.czechdemography.cz/res/archive/002/000318.pdf?seek=1485543409>

PORSCHE, Světlana, 2019. *Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta. ISBN 978-80-7394-751-4.

PORSCHE, Světlana, 2019. *Státní a nestátní sektor v oblasti migrace a integrace*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta. ISBN 978-80-7394-765-1.

Pro potřeby obyvatel Ukrajiny vznikla KACPU – Krajská asistenční centra pomoci Ukrajině, prošly jimi desítky tisíc lidí. *Požáry.cz* [online]. 2022. [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.pozary.cz/clanek/257402-pro-potreby-obyvatel-ukrajiny-vznikla-kacpu-krajska-asistencni-centra-pomoci-ukrajine-prosly-jimi-desitky-tisic-lidi/?strana=4>

Rozhodnutí č. 207/2022 Sb.: Rozhodnutí předsedy Senátu Parlamentu České republiky o vyhlášení volby prezidenta republiky. In: *Zákony pro lidi* [online]. 2022 [cit. 2023-05-05]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2022-20>

Sdělení č. 208/1993 Sb.: Sdělení ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o právním postavení uprchlíků a Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků. In:

Zákony pro lidi [online]. 1993 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-208>

Schéma migračních směrů. In: *Sborovna.cz* [online]. © 2008 - 2023 [cit. 2023-05-04]. Dostupné z: https://www.sborovna.cz/kniznica.php?action=show_version&id=73922

SCHEU, Harald Christian a Ednan ASLAN, 2011. *Migrace a kulturní konflikty*. Praha: Auditorium. ISBN 978-80-87284-07-0.

Statistika v souvislosti s válkou na Ukrajině - archiv. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. © 2023 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/statistika-v-souvislosti-s-vaalkou-na-ukrajine-archiv.aspx>

Strategie migrační politiky České republiky, *Ministerstvo vnitra České republiky: Odbor azylové a migrační politiky* [online]. © 2023 [cit. 2023-05-04]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/strategie-migracni-politiky-ceske-republiky.aspx>

SVOBODA, Vladimír. *Ekonomická migrace aneb Víte, co je to remitence?*. Cevro arena [online]. 2021 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: [https://www.cevroarena.cz/post/ekonomicka%C3%A1-migrace-aneb-v%C3%ADte-co-je-to-remitence](https://www.cevroarena.cz/post/ekonomicka-migrace-aneb-vite-co-je-to-remitence)

UHEREK, Zdeněk et al., 2016. *Migrace: historie a současnost*. Ostrava: Občanské sdružení PANT. Moderní dějiny (Občanské sdružení Pant). ISBN 978-80-905942-9-6.

Ukraine refugee situation. *Operational data portal* [online]. 2023 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine>

Ukrajina: Rada jednomyslně zavedla dočasnou ochranu osob prchajících před válkou, *Evropská rada* [online]. 2022. [cit. 2023-05-04]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/03/04/ukraine-council-introduces-temporary-protection-for-persons-fleeing-the-war/>

Ústřední orgány státní správy, *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. © 2023 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/ustredni-organy-statni-spravy.aspx>

Ve Zlíně je otevřeno krajské asistenční centrum pro uprchlíky, nachází se v areálu nemocnice, *Český rozhlas: Zlín* [online]. 2022. [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://zlin.rozhlas.cz/ve-zline-je-otevreno-krajske-asistencni-centrum-pro-uprchliky-nachazi-se-v-8694297>

Věřejnost o svých obavách a bezpečnostních rizicích pro Českou republiku – listopad a prosinec 2022. In: *Centrum pro výzkum veřejného mínění* [online]. © 2022 [cit. 2023-04-28]. Dostupné z:

https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a5606/f9/po230202.pdf

Vstupní vzdělávání následné: Organizace a činnost veřejné správy. In: *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2022 [cit. 2023-04-28]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/sluzba/soubor/kapitola-1-organizace-a-cinnost-verejne-spravy-studijni-podklady-sss.aspx>

WALIZADA, Ahmad. *The positive impact of migration. Master in european and international governance* [online]. 2022 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.meig.ch/highlight-25-2022-the-positive-impact-of-migration/>

Zákon č. 240/2000 Sb.: Zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), In: *Zákony pro lidi* [online]. 2000. [cit. 2023-05-04]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>

Zlínský kraj, In: *Redok s.r.o* [online]. © 2023. [cit. 2023-05-04]. Dostupné z: <https://www.redok.eu/zlinsky-kraj>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR - Česká republika

ČSR - Československá republika

KACPU – Krajské asistenční centrum na pomoc Ukrajině

MVČR – Ministerstvo vnitra České republiky

OAMP – Odbor azylové a migrační politiky

ORP – Obec s rozšířenou působností

SUZ – Správa uprchlických zařízení

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Schéma migračních směrů	11
Obrázek 2 Zlínský kraj	32
Obrázek 3 Bařův mrakodrap	33
Obrázek 4 Počet ukrajinských uprchlíků v zemích EU	34
Obrázek 5 Počet ukrajinských uprchlíků v krajích ČR.....	35
Obrázek 6 Počet ukrajinských uprchlíků ve Zlínském kraji dle věku a pohlaví	36
Obrázek 7: Stanové zázemí pro ukrajinské uprchlíky	38
Obrázek 8: Poskytovali jste ukrajinským uprchlíkům ubytování i před možností získat kompenzační příspěvek?.....	44
Obrázek 9 Byli byste ochotni poskytnout lidem, prchajícím před válkou, nouzové ubytování i bez kompenzačního příspěvku?.....	45
Obrázek 10 Jste spokojeni s výší kompenzačního příspěvku?	45
Obrázek 11 Ubytovali jste ukrajinské uprchlíky na základě oslovení KÚ Zlínského kraje nebo jste ubytování poskytli z vlastní iniciativy?.....	46
Obrázek 12 Byli jste spokojeni s přístupem a informační podporou zaměstnanců krajského úřadu?.....	47
Obrázek 13: Jste spokojeni s vytížeností Vašich ubytovacích kapacit, dle smluv sjednaných se Zlínským krajem?	48
Obrázek 14 Jste spokojeni s vyplácením kompenzačního příspěvku ze strany Zlínského kraje způsobem, jak je uvedeno ve smlouvě?.....	49
Obrázek 15 Uveďte, jak je pro Vás náročné používání systému HUMPO	49
Obrázek 16 Měli jste potíže s komunikací s ukrajinskými uprchlíky?.....	50
Obrázek 17 Byli jste nuceni řešit problémy spojené s chováním ukrajinských uprchlíků, ve Vámi poskytovaných objektech?	51
Obrázek 18 Na základě jakých aspektů jste se rozhodli pro pobyt v České republice?	53
Obrázek 19 Proč jste si vybrali KACPU právě ve Zlínském kraji?.....	54
Obrázek 20 Bylo pro Vás jednoduché najít KACPU ve Zlíně?	55
Obrázek 21 Z jakých informačních zdrojů jste se dozvěděli o KACPU ve Zlíně?	56
Obrázek 22 Jste spokojeni s odborností a ochotou personálu KACPU ve Zlíně?.....	57
Obrázek 23 Jste spokojeni se zázemím, které poskytuje KACPU ve Zlíně?	58
Obrázek 24 Je pro Vás výše humanitární dávky 5 000 Kč, kterou nabízí ČR ukrajinským uprchlíkům, dostačující na důstojné vyžití?	59
Obrázek 25 Máte v plánu se, po ukončení válečného konfliktu, vrátit zpět na Ukrajinu? ..	60

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Pull a push faktory migrace	14
--	----

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Rozhovor

Příloha P II: Dotazník pro ubytovatele

Příloha P III: Dotazník pro uprchlíky (český jazyk)

Příloha P IV: Dotazník pro uprchlíky (ukrajinština)

PŘÍLOHA PI: ROZHOVOR

1. Jedním z úkolů hasičského záchranného sboru byla koordinace Krajských asistenčních center na pomoc Ukrajině. Kým Vám byla přidělena tato povinnost?

„Tato povinnost vznikla na základě rozhodnutí Ústředního krizového štábu, kdy vznikla metodická pomůcka, podle které jednotlivé zainteresované složky, které mají řešit migrační vlnu velkého rozsahu, jsou do této situace zapojeny a bylo jasně delegováno, kdo co má dělat. S tím, že samozřejmě proběhlo několik koordinačních schůzek před tím, než se zřídilo krajské asistenční centrum na pomoc Ukrajině v areálu krajské nemocnice Tomáše Bati ve Zlíně. Následně po prvních třech testovacích dnech jsme v podstatě přešli do plného provozu, kdy v tom KACPU byly všechny složky, které to řešit mají, včetně toho, že navíc tam byli i zástupci zdravotních pojišťoven, které zároveň vyřizovali zdravotní pojištění přicházejícím uprchlíkům. Takto to fungovalo do června roku 2022 s tím, že od června byla většina těchto činností delegována nějakým způsobem na krajské úřady, kdy na základě rozhodnutí hejtmána Zlínského kraje, zase po proběhlé koordinační schůzce, byly stanoveny úkoly co která složka má dělat a v tomto duchu se jelo vlastně následně celou dobu. Pak byl přijat zákon č.65/2022, který v podstatě kopíroval systém fungování KACPU a v současné době od 1. 4. 2023 už to není tak, že by tu činnost řešil konkrétně kraj případně hasičský záchranný sbor kraje, ale ta povinnost řízení a fungování KACPU je přenesena hlavně na odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra.“
(Mahďák, 2023)

2. Jaké další úkoly hasičský záchranný sbor musel nebo neustále musí v rámci ukrajinské migrační krize řešit?

„Těch úkolů je nespočet, jsou to většinou atypické situace. Když se vrátíme úplně na počátek do roku 2022, tak neexistoval fungující systém pro evidenci příchozích uprchlíků, nebyla jednotná databáze ubytovacích zařízení, pravidla fungování se měnily prakticky týden od týdne pod rukama na základě rozhodnutí ústředního krizového štábu a velkou měrou nám do toho také zasáhli příjezdy uprchlíků, kteří se tvářili, že jsou uprchlíci z Ukrajiny a přitom to byly vlastně osoby, které měly maďarské občanství, většinou se jednalo o početné skupiny Romů. Dále jsme i například zajišťovali dopravu uprchlíků k ubytovatelům.“ (Mahďák, 2023)

3. Bylo pro Vás náročné se neustále seznamovat s novou legislativou?

„Ano, samozřejmě ano, byl to jeden ze zásadních problémů a to nejen z hlediska systému HUMPO. Mnohdy to bylo tak, že když mělo přijít k nějaké změně, tak vlastně schválený dokument podle kterého jsme měli fungovat, tak nám přišel do e- mailu mnohdy pouze den, dva dny předem, někdy i ten den. Museli jsme tak operativně řešit spoustu věcí, samozřejmě to pak komplikovalo tu práci, vzniklo vždycky určité mezidobí, které jsme museli následně nějakým způsobem opravovat, protože jsme neměli v dostatečném předstihu schválenou legislativní normu nebo řekněme nějaký postup, jak jsme měli fungovat.“ (Mahd'ák, 2023)

4. Zmínil jste databázi ukrajinských uprchlíků v systému HUMPO, jak náročné pro vás bylo používání této databáze?

„Databáze HUMPO sice byla zřízena od počátku uprchlické krize, nicméně je to systém, který je živý, neustále se mění a vlastně nějakým způsobem reflektuje požadavky a podmínky, které se teda taky samozřejmě legislativně různě v rámci celé uprchlické krize mění. Samozřejmě tím, jak je celý systém dynamický, tak ta práce není úplně jednoduchá a to jak z pohledu administrátorů, kteří pracují v krajském asistenčním centru pomoci Ukrajině, tak z pohledu kraje, který komunikuje s ubytovateli a samozřejmě i z pohledu ubytovatelů, protože i prostředí pro ubytovatele v rámci internetového prohlížeče se taky nějakým způsobem vyvíjí, zdokonaluje a reflektuje požadavky zabezpečení například úřadu pro kybernetickou bezpečnost, kdy teda se bavíme o tom, že je tam dvoufázová autentizace a musí se člověk přihlašovat na základě nějakého dalšího ověřovacího kódu, tak aby ta databáze byla co nejméně zneužitelná.“ (Mahd'ák, 2023)

5. S jakými problémy jste se v průběhu migrační krize museli vypořádat?

„Těch překážek bylo několik. Velkým problémem byly například nájezdy početných skupin Romů, kteří tady provozovali doslova turistiku za státním příspěvkem pět tisíc korun, za to že teda chtěli získat dočasnou ochranu. Následně pokud teda získají dočasnou ochranu tak po vyplacení příspěvku opouštějí Českou republiku. Tento problém byl celorepublikový, nebyl samozřejmě pouze v našem kraji, ale týkalo se to všech krajů. My jsme se snažili co nejvíce eliminovat tady ten nájezdný systém, tak aby nedocházelo ke zneužívání veřejných financí.“ (Mahd'ák, 2023)

6. Jak byste ohodnotil spolupráci s orgány Zlínského kraje?

„Od prvopočátku celá věc, byť teda to oddělení bylo značně oslabené, tak oddělení pro zvláštní úkoly za mě teda fungovalo, všechno měl na starosti v podstatě krizový tajemník Zlínského kraje, který úzce spolupracuje s hejtmanem a samozřejmě s radou Zlínského kraje. Informovanost fungovala za mě na jedničku, protože spoustu atypických případů jsme byli schopni ihned řešit, všichni byli informováni a dá se říct, že i zpětná vazba, co se týče, že jsme navrhli nějaký způsob řešení té události, tak byla okamžitá, takže i spoustu nepříjemných atypických situací jsme byli vzájemně schopni vyřešit. Ze strany pana hejtmana, několikrát byl na KACPU přítomen, aby si ověřil jakým způsobem je to KACPU provozováno, jestli tam jsou nějaké problémy nebo nejsou. Víím, že se tam i spolupodílel na stavbě venkovního stanového zázemí pro příchozí uprchlíky. Co se týče financování a vůbec zajištění pracovníků na dohodu, kteří byli nutní z pohledu administrace do systému HUMPO, tak tam je taky zajistili, takže za mě, když to shrnu tak samozřejmě bez vzájemné spolupráce by to hodně skřípalo a tím, že o sobě víme a známe se, zajištění toho fungování bylo mnohem snazší. Mimo orgány Zlínského kraje však musím vyzdvihnout také dobrovolníky, kteří hlavně po tom začátku války přišli a chtěli pomáhat. Bez nich by ta práce byla mnohem náročnější.“ (Mahďák, 2023)

PŘÍLOHA P II: DOTAZNÍK PRO UBYTOVATELE

Dobrý den,

jmenuji se Ondřej Blumenstein a studuji na fakultě Logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati v Uherském Hradišti, obor Krizový management. Aktuálně jsem ve 3. ročníku a píši bakalářskou práci na téma:

"Činnost vyššího samosprávného celku při řešení migrace velkého rozsahu".

Chtěl bych se na Vás obrátit s prosbou o vyplnění dotazníku, jehož účelem je zlepšení podmínek ubytovatelů poskytujících azyl pro ukrajinské uprchlíky.

Proto Vás žádám, věnujte mi pět minut Vašeho času k vyplnění následujícího dotazníku.

Moc Vám děkuji

- 1. Poskytovali jste ukrajinským uprchlíkům ubytování i před možností získat kompenzační příspěvek?**
  - a) Ano
  - b) Ne
- 2. Byli byste ochotni poskytnout lidem, prchajícím před válkou, nouzové ubytování i bez kompenzačního příspěvku?**
  - a) Ano
  - b) Ne
- 3. Jste spokojeni s výší kompenzačního příspěvku?**
  - a) Ano, příspěvek je dostačující.
  - b) Ano, ale příspěvek by mohl být i nižší.
  - c) Ne, příspěvek by měl být vyšší.
- 4. Ubytovali jste ukrajinské uprchlíky na základě oslovení KÚ Zlínského kraje nebo jste ubytování poskytli z vlastní iniciativy?**
  - a) Byl/a jsem osloven/a zaměstnanci krajského úřadu.
  - b) Ubytování jsem poskytl/a z vlastní iniciativy.
  - c) Byl jsem osloven někým jiným (uveďte kým).

5. Byli jste spokojeni s přístupem a informační podporou pracovníků krajského úřadu?

- a) Ano, ve všech směrech
- b) Ano, ale s výhradami (uved'te důvod)
- c) Ne (uved'te důvod)

6. Jste spokojeni s vytížeností Vašich ubytovacích kapacit, dle smluv sjednaných se Zlínským krajem?

- a) Ano
- b) Ne

7. Jste spokojeni s vyplácením kompenzačního příspěvku ze strany Zlínského kraje způsobem, jak je uvedeno ve smlouvě?

- a) Ano, kompenzační příspěvek je vyplácen včas.
- b) Ano, ale kompenzační příspěvek je vyplácen s mírným prodlením.
- c) Ne, kompenzační příspěvek je vyplácen pozdě.

8. Uved'te, jak je pro Vás náročné používání systému HUMPO

- a) Použití je snadné - intuitivní.
- b) Použití je složité.
- c) Byli jsme nuceni zakoupit nové technologie (tablet, notebook, pc).
- d) Byli jsme nuceni využít služby IT specialisty.
- e) Byli jsme nuceni využít pomoc jiné osoby.
- f) Jiná (uved'te důvod)

9. Měli jste potíže s komunikací s ukrajinskými uprchlíky?

- a) Neměli
- b) Měli
- c) Využili jsme tlumočnických služeb poskytovaných KACPU Zlín a byli jsme s nimi spokojeni.

d) Využili jsme tlumočnických služeb poskytovaných KACPU Zlín a nebyli jsme s nimi spokojeni.

10. Byli jste nuceni řešit problémy spojené s chováním ukrajinských uprchlíků, ve Vámi poskytovaných objektech?

a) Ne, jejich chování bylo bezproblémové.

b) Ano, jednalo se však pouze o drobnosti.

c) Ano, z důvodu vzniklých škod.

d) Ano, z důvodu nevhodného chování.

e) Jiná (uveďte)

PŘÍLOHA P III: DOTAZNÍK PRO UPRCHÍKY (ČESKÝ JAZYK)

Dotazník pro ukrajinské uprchlíky

Dobrý den,

jmenuji se Ondřej Blumenstein a studuji na fakultě *Logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati* v Uherském Hradišti, obor *Krizový management*. Aktuálně jsem ve 3. ročníku a píši bakalářskou práci na téma:

"Činnost vyššího samosprávného celku při řešení migrace velkého rozsahu".

Chtěl bych se na Vás obrátit s prosbou o vyplnění dotazníku, jehož účelem je především zlepšení podmínek pro ukrajinské uprchlíky v Krajském asistenčním centru na pomoc Ukrajině ve Zlíně.

Proto Vás žádám, věnujte mi pět minut Vašeho času k vyplnění následujícího dotazníku.

1. Na základě jakých aspektů jste se rozhodli pro pobyt v České republice?

(zakroužkujte jednu nebo více odpovědí)

- a) lepší podmínky pro udělení dočasné ochrany, než v jiných zemích
- b) výše humanitární dávky
- c) známosti v České republice
- d) podobnost českého a ukrajinského jazyka
- e) geografická blízkost Ukrajiny a České republiky
- f) ekonomické podmínky v České republice
- g) pracovní příležitosti v České republice
- h) jiné (uvedte)_____

2. Proč jste si vybrali KACPU právě ve Zlínském kraji?

(zakroužkujte jednu nebo více odpovědí)

- a) mám zde rodinu
- b) mám zde přátele
- c) na základně doporučení
- d) náhodně
- e) jiné (uvedte)_____

3. Bylo pro Vás jednoduché najít KACPU ve Zlíně?

(zakroužkujte jednu odpověď)

- a) ano, KACPU se nachází na přehledném místě a směrovací tabule jsou dobře viditelné
- b) ano, KACPU se nachází na přehledném místě, ale pro jeho nalezení jsme museli využít navigaci či pomoc jiné osoby
- c) ne, KACPU se nenachází na přehledném místě a směrovací tabule nejsou dobře viditelné
- d) jiné (uvedte)_____

KACPU = Krajské asistenční centrum na pomoc Ukrajině

4. Z jakých informačních zdrojů jste se dozvěděli o KACPU ve Zlíně?

(zakroužkujte jednu nebo více odpovědí)

- a) webové stránky Zlínského kraje
- b) webové stránky nasiukrajinci.cz
- c) webové stránky Ministerstva vnitra České republiky
- d) aplikace Smart Migration
- e) od přátel a známých
- f) jiné (uveďte)

5. Jste spokojeni s odborností a ochotou personálu KACPU ve Zlíně?

(zakroužkujte jednu odpověď)

- a) ano, ve všech směrech
- b) ano, ale s výhradami*
- c) ne, jsem zcela nespokojen*

* uveďte důvod _____

6. Jste spokojeni se zázemím, které poskytuje KACPU ve Zlíně?

(zakroužkujte jednu odpověď)

- a) ano, v KACPU se nachází veškeré potřebné vybavení
- b) ne, v KACPU mi chybí (uveďte) _____

7. Je pro Vás výše humanitární dávky 5 000 Kč, kterou nabízí Česká republika ukrajinským uprchlíkům, dostačující na důstojné vyžití?

(zakroužkujte jednu odpověď)

- a) ano, výše humanitární dávky je dostačující
- b) ano, výše humanitární dávky by však mohla být i nižší
- c) ne, výše humanitární dávky by měla být vyšší

8. Máte v plánu se, po ukončení válečného konfliktu, vrátit zpět na Ukrajinu?

(zakroužkujte jednu odpověď)

- a) ano, ihned, jak válečný konflikt skončí
- b) ano, ale až po nějaké době
- c) ne, plánuji zůstat v České republice – ve Zlínském kraji
- d) ne, plánuji zůstat v České republice, ale v jiném kraji
- e) nevím

KACPU = Krajské asistenční centrum na pomoc Ukrajině

ПŘÍLOHA P IV – DOTAZNÍK PRO UPRCHLÍKY (UKRAJINŠTINA)

Опросник для українських біженців

Доброго дня,

мене звати Ондржей Блуменштейн і я навчаюсь на факультеті *Логістики та кризового управління Університету Томаша Бати* в Угерском Градішті, спеціальність *Кризовий менеджмент*. На даний момент я на 3-му курсі та пишу бакалаврську роботу на тему:

"Діяльність вищої одиниці самоврядування при вирішенні питань щодо великомасштабної міграції"

Хотів би до Вас звернутись з проханням про заповнення опросника, метою якого є, насамперед, покращення умов для українських біженців в Обласному центрі допомоги Україні у Зліні.

Тому прошу Вас, приділіть мені п'ять хвилин Вашого часу для заповнення цього опросника.

1. На основі яких аспектів ви вирішили про проживання у Чеській республіці?

(обведіть одну або більше відповідей)

- a) кращі умови для отримання тимчасового захисту, ніж в інших країнах
- b) розмір гуманітарної допомоги
- c) знайомства у Чеській Республіці
- d) подібність чеської та української мов
- e) географічна близькість України та Чеської республіки
- f) економічні умови у Чеській республіці
- g) трудові можливості у Чеській республіці
- h) інше (зазначте) _____

2. Чому Ви обрали ОЦДУ саме у Злінському краї?

(обведіть одну або більше відповідей)

- a) маю тут родину
- b) маю тут друзів
- c) на основі рекомендації
- d) випадково
- e) інше (зазначте) _____

3. Чи було для Вас легко знайти ОЦДУ у Зліні?

(обведіть одну відповідь)

- a) так, ОЦДУ знаходиться на видному місці та таблички напрямку добре видно
- b) так, ОЦДУ знаходиться на видному місці, але щоб його знайти ми були повинні скористуватися навігацією чи допомогою іншої особи
- c) ні, ОЦДУ не знаходиться на видному місці та таблички напрямку не видно добре
- d) інше (зазначте) _____

ОЦДУ = Обласний центр допомоги Україні

4. З яких інформаційних джерел Ви дізналися про ОЦДУ у Зліні?
(обведіть одну або більше відповідей)

- a) веб-сторінки Злінського краю
- b) веб-сторінки nasiukrajinci.cz
- c) веб-сторінки Міністерства внутрішніх справ Чеської республіки
- d) додаток Smart Migration
- e) від друзів та знайомих
- f) інше (зазначте)

5. Чи задоволені Ви професійністю та готовністю персоналу ОЦДУ у Зліні?
(обведіть одну відповідь)

- a) так, в усіх напрямках
- b) так, але із зауваженнями*
- c) ні, я в цілому не задоволений*

*зазначте причину _____

6. Чи задоволені Ви простором, який надає ОЦДУ у Зліні?
(обведіть одну відповідь)

- a) так, в ОЦДУ знаходиться все необхідне обладнання
- b) ні в ОЦДУ мені не вистачає
(зазначте) _____

7. Чи є для Вас розмір гуманітарної допомоги 5 000 Кч, яку пропонує Чеська республіка українським біженцям, достатнім для гідного виживання?
(обведіть одну відповідь)

- a) так, розмір гуманітарної допомоги є достатнім
- b) так, розмір гуманітарної допомоги, проте міг би бути і нижчий
- c) ні, розмір гуманітарної допомоги міг би бути вищий

8. Чи плануєте Ви, після закінчення війни, повернутись до України?
(обведіть одну відповідь)

- a) так, одразу, коли війна закінчиться
- b) так, але через деякий час
- c) ні, планую залишитись у Чеській республіці – у Злінському краї
- d) ні, планую залишитись у Чеській республіці, але в іншому краї
- e) не знаю

ОЦДУ = Обласний центр допомоги Україні